

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 30.06 2011 r.

DOOŚ-oa.4204.1.2011.

DECYZJA

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.),

w związku z odwołaniem fundacji WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody od decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 7 września 2010 r. znak: RDOŚ-24-WOOŚ/66130/25-33/10/as,

1. Uchylam treść:

pkt I.2.1. lit. e decyzji w brzmieniu:

„bazy materiałowo-sprzętowe należy usytuować poza obrębem zasięgu wód powodziowych lub zabezpieczyć przed skutkami wezbrań powodziowych. Materiały pędne należy magazynować w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego: na szczelnym podłożu, w szczelnych, zamykanych i opisanych pojemnikach, odpornych na działanie magazynowanych w nich substancji, w miejscu osłoniętym przed działaniem czynników atmosferycznych i ingerencją osób nieupoważnionych. Warunek ten dotyczy również działalności związanej z wydobywaniem kruszyw,”

w to miejsce ustalam zapis:

„bazy materiałowo-sprzętowe należy usytuować poza obrębem zasięgu wód powodziowych lub zabezpieczyć przed skutkami wezbrań powodziowych. Materiały pędne należy magazynować w sposób uniemożliwiający przedostawanie się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego: na szczelnym podłożu, w szczelnych, zamykanych i opisanych pojemnikach, odpornych na działanie magazynowanych w nich substancji, w miejscu osłoniętym przed działaniem czynników atmosferycznych i ingerencją osób nieupoważnionych.”

pkt I.2.1. lit. f decyzji w brzmieniu:

„miejsca prowadzenia prac oraz magazynowania materiałów pędnych i odpadów niebezpiecznych należy wyposażać w środki techniczne i chemiczne do usuwania lub

neutralizacji zanieczyszczeń ropopochodnych. Warunek ten dotyczy również działalności związanej z wydobywaniem kruszyw,”

w to miejsce ustalam zapis:

„miejsca prowadzenia prac oraz magazynowania materiałów pędnych i odpadów niebezpiecznych należy wyposażać w środki techniczne i chemiczne do usuwania lub neutralizacji zanieczyszczeń ropopochodnych.”

pkt I.2.1. lit. g decyzji w brzmieniu:

„miejsca czasowego magazynowania wytwarzanych odpadów niebezpiecznych należy zlokalizować poza obrębem zasięgu wód powodziowych lub wyposażać w odpowiednie zabezpieczenia przed skutkami wezbrań powodziowych. W sytuacji, gdy miejsca gromadzenia odpadów niebezpiecznych objęte będą zasięgiem wezbrań powodziowych, należy zagwarantować szybki odbiór tych odpadów w sytuacji ogłoszenia stanu pogotowia powodziowego. Warunek ten dotyczy również działalności związanej z wydobywaniem kruszyw,”

w to miejsce ustalam zapis:

„miejsca czasowego magazynowania wytwarzanych odpadów niebezpiecznych należy zlokalizować poza obrębem zasięgu wód powodziowych lub wyposażać w odpowiednie zabezpieczenia przed skutkami wezbrań powodziowych. W sytuacji, gdy miejsca gromadzenia odpadów niebezpiecznych objęte będą zasięgiem wezbrań powodziowych, należy zagwarantować szybki odbiór tych odpadów w sytuacji ogłoszenia stanu pogotowia powodziowego.”

pkt I.2.1. lit. m decyzji w brzmieniu:

„po gruntach leśnych Lasu Tworkowskiego oraz w promieniu 100 m od niego nie może poruszać się sprzęt mechaniczny oraz pracownicy realizujący budowę zbiornika. Warunek ten dotyczy również działalności związanej z wydobywaniem kruszyw,”

w to miejsce ustalam zapis:

„po gruntach leśnych Lasu Tworkowskiego oraz w promieniu 100 m od niego nie może poruszać się sprzęt mechaniczny oraz pracownicy realizujący budowę zbiornika.”

pkt I.2.1. lit. n decyzji w brzmieniu:

„w trakcie wykonywania obiektów suchego zbiornika przeciwpowodziowego utworzyć wokół Lasu Tworkowskiego filar ochronny o szerokości minimum 100 m, gdzie nie może odbywać się eksploatacja kruszyw,”

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.1. lit. u decyzji w brzmieniu:

„celem minimalizacji negatywnych skutków zniszczenia części miejsc rozrodu nietoperzy:

— mopka *Barbastella barbastellus* (zachodnie obrzeża Lasu Tworkowskiego),

- nocka rudego *Myotis daubentonii* (północna i zachodnia część starorzecza na wschód od Sudołu, zachodnie obrzeża Lasu Tworkowskiego),
- nocka Natterera *Myotis nattereri* (zachodnie obrzeża Lasu Tworkowskiego),
- borowca wielkiego *Nyctalus noctula* (północna i zachodnia część starorzecza na wschód od Sudołu, stawy powyrobowiskowe na północny zachód od wsi Łapacz),
- karlika większego *Pipistrellus nathusii* (stawy powyrobowiskowe na północny zachód od wsi Łapacz),
- karlika drobnego *Pipistrellus pygmaeus* (zachodnie obrzeża Lasu Tworkowskiego)

należy przeprowadzić działania prowadzące do odbudowy miejsc rozrodu poprzez rozwieszenie na drzewach budek rozrodczych o budowie dostosowanej do wymagań tych gatunków. Budki należy rozwiesić przed okresem rozrodczym nietoperzy tj. styczeń-marzec, powyżej wysokości maksymalnych zalewów: w Lesie Tworkowskim, w zadrzewieniach wokół przeznaczonych do pozostawienia części starorzecza na wschód od Sudołu, w zadrzewieniach wokół stawów na północ od Nowego Dworu, w zadrzewieniach wokół stawów na zachód od wsi Nieboczowy,”

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.1. lit. v decyzji w brzmieniu:

„usuwanie drzew, związane z wykonywaniem obiektów suchego zbiornika przeciwpowodziowego, prowadzić poza okresem od 15 marca do 15 sierpnia. Należy podjąć działania minimalizujące w zamian za usuwane drzewa i krzewy na trasie budowanych zapór zbiornika suchego, polegające na nasadzeniu, na brzegach zbiorników wodnych w obrębie czaszy zbiornika, drzew i krzewów w ilości pozwalającej na odtworzenie zadrzewień i zakrzewień o charakterze zbliżonym do naturalnego układu biocenotycznego. Do nasadzeń stosować materiał gatunków rodzimych, typowych dla dolin rzecznych, w tym: wierzbę białą (*Salix alba*), wierzbę kruchą (*Salix fragilis*), topolę białą (*Populus alba*), topolę czarną (*Populus nigra*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), wiąz pospolity (*Ulmus minor*), wierzbę trójpręcikową (*Salix triandra*), wierzbę wiciową (*Salix viminalis*), wierzbę purpurową (*Salix purpurea*), wierzbę szarą (*Salix cinerea*), wierzbę siwą (*Salix caprea*), trzmielinę pospolitą (*Euonymus europaeus*), różę dziką (*Rosa canina*), kalinę koralową (*Viburnum opulus*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*),”

w to miejsce ustalam zapis:

„usuwanie drzew, związane z wykonywaniem obiektów suchego zbiornika przeciwpowodziowego, prowadzić poza okresem od 15 marca do 15 sierpnia.”

pkt I.2.1. lit. y decyzji w brzmieniu:

„wybudować w międzywale Odry na zachód od Brzezia - poniżej zapory czołowej suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny - staw o powierzchni 3 ha, o wydłużonym kształcie, przebiegającym równolegle do prawego brzegu potoku Plinc. Wybudowany staw należy hydrologicznie połączyć na północy i południu z potokiem Plinc, aby zapewnić niewielki przepływ wody. Budowę stawu przeprowadzić przed rozpoczęciem prac na terenie starorzecza potoku Plinc, w miesiącach od marca do sierpnia. Do wybudowanego stawu należy przenieść, w miesiącach od września do listopada, osady organiczne oraz roślinność szuwarową z przewidzianej do zniszczenia części starorzecza potoku Plinc,

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.1. lit. z decyzji w brzmieniu:

„na gruntach będących w dyspozycji zarządcy zbiornika należy przeprowadzać koszenie łąk na terenach zajętych przez siedliska 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz siedliska 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, narażone na zarastanie zaroślami krzewiastymi w wyniku sukcesji wtórnej, zlokalizowane w dolinie Odry poniżej suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny, w międzywale po północnej stronie zapory czołowej. Lokalizację oraz granice terenów podlegających obowiązkowi koszenia łąk należy ustalić na podstawie monitoringu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określonego w punkcie II.2.1. niniejszej decyzji. Koszenie łąk świeżych przeprowadzać na powierzchni nie mniejszej niż 10 ha co roku w lipcu i we wrześniu, zaś koszenie łąk zmiennowilgotnych przeprowadzać również na powierzchni nie mniejszej niż 10 ha raz w roku we wrześniu lub w październiku.”

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.2. lit. k decyzji w brzmieniu:

„celem minimalizacji negatywnych skutków eksploatacji kruszyw w czaszy zbiornika należy:

- materiały pędne i odpady magazynować w sposób uniemożliwiający przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego: na szczelnym podłożu, w szczelnych, zamykanych i opisanych pojemnikach odpornych na działanie magazynowanych w nich substancji, w miejscu osłoniętym przed działaniem czynników atmosferycznych i ingerencją osób nieupoważnionych. Miejsca magazynowania materiałów pędnych oraz odpadów niebezpiecznych należy wyposażyć w środki techniczne i chemiczne do usuwania i neutralizacji zanieczyszczeń ropopochodnych,
- ograniczać prowadzenia prac wydobywczych na terenie obszaru Natura 2000 Stawy Wielokąt i Ligota Tworkowska do systemu dwuzmianowego, z wyłączeniem pory nocnej,

- dokonywać usuwania drzew i krzewów, związanego z eksploatacją kruszyw w czasie suchego zbiornika przeciwpowodziowego, wyłącznie poza okresem lęgowym dla mogących się na nim gnieździć ptaków, czyli od 15 marca do 15 sierpnia,
- w przypadku konieczności usuwania zakrzewień i zadrzewień z rejonu wydobywania kruszyw dokonać nasadzenia drzew i krzewów w liczbie pozwalającej na odtworzenie zadrzewień i zakrzewień na obrzeżach obszaru wydobywczego, w miejscach niekolidujących z pracą zakładów wydobywczych. Do nasadzeń należy stosować materiał rodzimych gatunków drzew i krzewów,
- pozostawić filar ochronny o szerokości minimum 100 m wokół całego Lasu Tworkowskiego, wyłączony z eksploatacji kruszyw i budowy jakichkolwiek nowych obiektów,
- zakazać poruszania się sprzętu mechanicznego oraz pracowników zakładów wydobywania kruszyw po gruntach leśnych Lasu Tworkowskiego oraz w promieniu 100 m od niego”,

i umaram w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.2. lit. o decyzji w brzmieniu:

„na gruntach będących w dyspozycji zarządcy zbiornika należy przeprowadzać koszenie łąk na terenach zajętych przez siedliska 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie oraz siedliska 6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, narażone na zarastanie zaroślami krzewiastymi w wyniku sukcesji wtórnej, zlokalizowane w dolinie Odry poniżej suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny, w międzywalu po północnej stronie zapory czołowej. Lokalizację oraz granice terenów podlegających obowiązkowi koszenia łąk należy ustalić na podstawie monitoringu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określonego w punkcie II.2.2. niniejszej decyzji. Koszenie łąk świeżych przeprowadzać na powierzchni nie mniejszej niż 10 ha co roku w lipcu i we wrześniu, zaś koszenie łąk zmiennowilgotnych przeprowadzać również na powierzchni nie mniejszej niż 10 ha raz w roku we wrześniu lub w październiku,”

i umaram w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.2.2. lit. q decyzji w brzmieniu:

„należy prowadzić w obszarze Natura 2000 „Grądy w Dolinie Odry” kontrolowane nawadnianie pozbawionych zalewu części siedlisk 91F0 o łącznej powierzchni 33,5 ha, w tym rezerwatu „Zwierzyniec”, wodami powodziowymi bądź to poprzez umożliwienie kontrolowanego przepływu ograniczonej ilości wód powodziowych w miejscu usytuowania szandorów w obwałowaniu oddzielającym tereny zalewane od terenów chronionych, bądź też poprzez wykonanie odrębnych przepustów wałowych (jednego lub kilku) w innym miejscu tego obwałowania – po uprzednim uzgodnieniu z organem posiadającym zarząd nad obiektem. W obydwu przypadkach należy zapewnić kontrolę ilości przepływającej wody tak,

aby uniknąć strat materialnych na sąsiadujących, od strony zachodniej, terenach zabudowy mieszkaniowej. Nawadnianie terenów zagrożonych pław siedlisk należy realizować jedynie wtedy, gdy fala wezbraniowa na wysokości obszaru „Grądy w Dolinie Odry” będzie zredukowana na skutek pracy zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny,”

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt I.3. lit. j decyzji w brzmieniu:

„należy zaplanować zagospodarowanie czaszy zbiornika przeciwpowodziowego z uwzględnieniem warunków dotyczących działalności związanej z wydobywaniem kruszyw określonych w niniejszej decyzji,”

i umarzam w tym zakresie postępowanie organu pierwszej instancji

pkt II. decyzji w brzmieniu:

„Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

II.1. Obowiązek zapobiegania i ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko realizować poprzez: zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko wymienionych w pkt. I.2. niniejszej decyzji.

II.2. Należy prowadzić monitoring oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko poprzez:

II.2.1. Na etapie wykonywania suchego zbiornika przeciwpowodziowego:

a) prowadzenie specjalistycznego nadzoru przyrodniczego, dotyczącego przestrzegania warunków ochrony przyrody oraz prawidłowego realizowania działań zapobiegawczych i ograniczających przewidywane negatywne oddziaływania budowy zbiornika na chronione siedliska oraz populacje flory i fauny, określonych w punkcie I.2.1. niniejszej decyzji.

II.2.2. Na etapie eksploatacji suchego zbiornika przeciwpowodziowego:

a) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji następujących stwierdzonych w obrębie suchego zbiornika przeciwpowodziowego siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. (Dz.U.U.E.L. z 1992 Nr 206, poz. 7 z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*
- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*
- 91E0 łąki wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*

- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Natura 2000 „Las koło Tworkowa” (91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowojesionowe)
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości,

- b) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji następujących stwierdzonych w obrębie suchego zbiornika przeciwpowodziowego gatunków grzybów i roślin chronionych, rzadkich oraz ich stanowisk zastępczych:

- kruchaweczka wysmukła *Psathyrella corrugis*
- glewik polny *Anthoceros agrestis*
- jętniczek piłkowany *Ephemerum serratum*
- ostrożeń siny *Cirsium canum*
- jeziorza morska *Najas marina*
- łączeń baldaszkowy *Butomus umbellatus*
- sitowiec nadmorski *Bolboschoenus maritimus*
- grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*
- grążel żółty *Nuphar lutea*.

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji,

- c) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji następujących stwierdzonych w obrębie suchego zbiornika przeciwpowodziowego gatunków zwierząt chronionych i rzadkich oraz ich stanowisk zastępczych:

bezkęgowce:

- biegacz fioletowy *Carabus violaceus*
- biegacz granulowany *Carabus granulatus*
- zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*
- czerwńczyk nieparek *Lycena dispar*
- modraszek nausitous *Maculinea nausithous*
- modraszek telejus *Maculinea Telesin*
- pachnica dębowa *Osmoderma eremita*

płazy:

- kumak nizinny *Bombina bombina*
- żaba moczarowa *Rana arvalis*
- żaba trawna *Rana temporaria*
- żaba wodna *Rana esculenta complex*

- ropucha zielona *Bufo viridis*
- ropucha szara *Bufo bufo*
- rzekotka drzewna *Hyla arborea*
- traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*
- traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

gady:

- zaskroniec *Natrix natrix*
- jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*

nietoperze:

- nocek rudy *Myotis daubentonii*,
- borowiec wielki *Nyctalus noctula*,
- mopek *Barbastella barbastellus*,
- nocek Natterera *Myotis nattereri*,
- karlik większy *Pipistrellus nathusii*,
- karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*

pozostałe ssaki:

- wydra *Lutra lutra*
- bóbr *Castor fiber*
- łasica *Mustela nivalis*
- ryjówka aksamitna *Sorex araneus*.

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji,

- d) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji pod kątem zachowania przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 na terenie suchego zbiornika przeciwpowodziowego:

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy Wielikąt i Ligota Tworkowska”:

- A021 bąk *Botaurus stellaris*
- A022 bączek *Ixobrychus minutus*
- A058 helmiatka *Netta rufina*
- A060 podgorzałka *Aythya nyroca*
- A075 bielik *Haliaeetus albicilla*
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
- A140 siewka złota *Pluvialis apricaria*
- A156 rycyk *Limosa limosa*
- A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*
- A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- A272 podróżniczek *Luscinia svecica*

- A321 muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Las koło Tworkowa”:

- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie wymienionych gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji,

- e) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji następujących stwierdzonych w dolinie Odry, na odcinku od suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego w zasięgu prognozowanej wody 1% (tzw. wody stuletniej), siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. (Dz.U.U.E.L. z 1992 Nr 206, poz. 7 z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zależnych od zalewów i tym samym najbardziej narażonych na zniszczenie:

- 2330 wydmy śródlądowe ze zbiorowiskami *Corynephorion canescentis*
- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*
- 6440 łąki zalewowe ze związku *Cnidion dubii*
- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe oraz olchowo-jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*)
- 91F0 nadrzeczne lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny tych siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości,

- f) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania ochrony stanowisk następujących gatunków roślin objętych ochroną ścisłą stwierdzonych w dolinie Odry, na odcinku od

suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego, w zasięgu prognozowanej wody 1% (tzw. wody stuletniej):

mszaki:

- bagnik włoskowaty *Philonotis arnellii*
- głądysz paprociowaty *Homalia trichomanoides*
- krzywoszyj korzeniowy *Amblystegium radicale*
- nastroszek Brucha *Ulota bruchii*
- nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa*
- pędzliczek brodawkowaty *Syntrichia papillosa*
- pędzliczek szerokolistny *Syntrichia latifolia*
- pędzliczek zielonawy *Syntrichia virescens*
- zwiślik maczugowy *Anomodon attenuatus*
- zwiślik wiciowy *Anomodon viticulosus*

rośliny naczyniowe:

- buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*
- cebulica dwulistna *Scilla bifolia*
- fiołek mokradłowy *Viola persicifolia*
- gnieźnik leśny *Neottia nidus avis*
- goryczka wąskolistna *Gentiana pneumonanthe*
- goździk piaskowy *Dianthus armeria*
- grązel północny *Nymphaea candida*
- grzybienie północne *Nymphaea candida*
- grzybieńczyk wodny *Nymphoides peltata*
- konitrut łukowy *Gratiola officinalis*
- kosaciec syberyjski *Iris sibirica*
- kotewka orzech wodny *Trapa natans*
- kruszczyk połabski *Epipactis albensis*
- kruszczyk siny *Epipactis purpurata*
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*
- kukulka plamista *Dactylorhiza maculata*
- kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*
- lilia złotogłów *Lilium martagon*
- listera jajowata *Listera ovata*
- mieczyk dachówkowaty *Gladiolus imbricatus*
- naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*
- nasięźrzal pospolity *Ophioglossum vulgatum*

- pływacz zwyczajny *Utricularia vulgaris*
- przyłaszczka pospolita *Hepatica nobilis*
- róża francuska *Rosa gallica*
- rukiew wodna *Nasturtium officinale*
- salwinia pływająca *Salvinia natans*
- selernica żyłkowana *Cnidium dubium*
- skrzyp olbrzymi *Equisetum telmateja*
- szafirek miękkolistny *Muscari comosum*
- śnieżyca wiosenna *Leucojum vernum*
- śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis*
- wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*
- zimowit jesienny *Colchicum autumnale*.

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji,

- g) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania ochrony populacji następujących stwierdzonych w dolinie Odry, na odcinku od suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego, w zasięgu prognozowanej wody 1% (tzw. wody stuletniej) stanowisk gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE (Dz.U.UE.L. z 2010 r. Nr 20, poz. 7) z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa:

- A021 bąk *Botaurus stellaris*
- A022 bączek *Ixobrychus minutus*
- A030 bocian czarny *Ciconia nigra*
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia*
- A072 trzmielojad *Pernis apivorus*
- A073 kania czarna *Milvus migrans*
- A074 kania ruda *Milvus milvus*
- A075 bielik *Haliaeetus albicilla*
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
- A122 derkacz *Crex crex*
- A127 żuraw *Grus grus*
- A193 rybitwa rzeczna *Sterna birundo*
- A229 zimorodek *Alcedo atthis*
- A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- A236 dzięcioł czarny *Dryocopus martius*
- A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
- A246 lerka *Lullula arborea*

- A255 świergotek polny *Anthus campestris*
- A272 podróżniczek *Luscinia svecica*
- A307 pokrzewka jarzębata *Sylvia nisoria*
- A320 mucholówka mała *Ficedula parva*
- A321 mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*
- A338 gąsiorek *Lanius collurio*
- A379 ortolan *Emberiza hortulana*.

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji,

- h) dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji następujących stwierdzonych w dolinie Odry, na odcinku od suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego, w zasięgu prognozowanej wody 1% (tzw. wody stuletniej) stanowisk gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dz.U.U.E.L. z 1992r. Nr 206, poz. 7 z późn. zm.) z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

bezkęgowce:

- 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 1052 przeplatka maturna *Euphydryas maturna*
- 1059 modraszek telejus *Maculinea teleius*
- 1060 czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1061 modraszek nausitous *Maculinea nausithous*
- 1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*
- 1086 zgmiotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*
- 1088 kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*

minogi i ryby:

- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1124 kielb białopłetwy *Gobio albipinnatus*
- 1130 boleń *Aspius aspius*
- 1134 różanka *Rhodens sericeus*
- 1146 koza złotawa *Sabanajewia aurata*
- 1145 piskorz *Misgurnus fossilis*
- 1149 koza *Cobitis taenia*

plazy:

- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*

nietoperze:

- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1318 nocek lydkowłosy *Myotis dasycneme*
- 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*

pozostałe ssaki:

- 1337 bóbr *Castor fiber*
- 1355 wydra *Lutra Lutra*.

Ocena powinna obejmować występowanie tych gatunków oraz stan zachowania populacji,

- dokonywanie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania populacji na terenie obszarów Natura 2000 objętych przewidywanym oddziaływaniem, pod kątem zachowania przedmiotu ich ochrony:

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy Wielikąt i Ligota Tworkowska”:

- A021 bąk *Botaurus stellaris*
- A022 bączek *Isobrychus minutus*
- A058 hełmiatka *Netta rufina*
- A060 podgorzałka *Aythya nyroca*
- A075 bielik *Haliaeetus albicilla*
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
- A140 siewka złota *Pluvialis apricaria*
- A156 rycyk *Limosa limosa*
- A193 rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*
- A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- A272 podróżniczek *Luscinia svecica*
- A321 muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*.

Ocena powinna obejmować występowanie wymienionych gatunków ptaków oraz stan zachowania ich populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Las koło Tworkowa”:

- 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie wymienionych gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Łęg Zdieszowicki”:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ze związków *Nymphaeion* i *Potamion*
- 3270 zalewane muliste brzegi rzek
- 6430 ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1318 nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina bombina*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie wymienionych gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Żywocickie Łęgi”:

- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*).

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Grądy Odrzańskie”:

- A006 perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*
- A008 zausznik *Podiceps nigricollis*
- A022 bączek *Ixobrychus minutus*
- A028 czapla siwa *Ardea cinerea*
- A030 bocian czarny *Ciconia nigra*
- A031 bocian biały *Ciconia ciconia*
- A052 cyraneczka *Anas crecca*
- A067 gagoł *Bucephala clangula*

- A072 trzmielojad *Pernis apivorus*
- A073 kania czarna *Milvus migrans*
- A074 kania ruda *Milvus milvus*
- A075 bielik *Haliaeetus albicilla*
- A081 błotniak stawowy *Circus aeruginosus*
- A113 przepiórka *Coturnix coturnix*
- A122 derkacz *Crex crex*
- A127 żuraw *Grus grus*
- A136 sieweczka rzeczna *Charadrius dubius*
- A153 kszyk *Gallinago gallinago*
- A340 srokoś *Lanius excubitor*
- A229 zimorodek *Alcedo atthis*
- A234 dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*
- A238 dzięcioł średni *Dendrocopos medius*
- A321 muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*.

Ocena powinna obejmować występowanie wymienionych gatunków ptaków oraz stan zachowania ich populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Ujście Nysy i Stobrawy”:

- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ze związków *Nymphaea* i *Potamogeton*
- 6440 łąki zalewowe ze związku *Cnidion dubii*
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*
- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnus glutinosa-incanae*
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmum*
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1318 nocek lydkowłosy *Myotis dasycneme*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- 1337 bóbr *Castor fiber*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina orientalis*
- 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*
- 1130 boleń *Aspius aspius*
- 1134 różanka *Rhodeus sericeus amarus*

- 1145 piskorz *Misgurnus fossilis*
- 1149 koza *Cobitis taenia*
- 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 1060 czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1061 modraszek nausitous *Maculinea nausithous*
- 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*
- 1088 kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie wymienionych gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Grądy w dolinie Odry”:

- 2330 wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi
- 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami ze związków *Nymphaea* i *Potamogeton*
- 6120 ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe *Coelion glaucae*
- 6210 murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*
- 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*
- 6430 ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*
- 6440 łąki zalewowe ze związku *Cnidion dubii*
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*
- 9190 pomorski kwaśny las dębowo-brzozowy *Betulo-Quercetum*
- 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*
- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1318 nocek łydokowłosy *Myotis dasycneme*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- 1355 wydra *Lutra lutra*
- 1337 bóbr *Castor fiber*
- 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*
- 1188 kumak nizinny *Bombina orientalis*
- 1124 kiełb białopłetwy *Gobio albipinnatus*
- 1130 boleń *Aspius aspius*

- 1134 różanka *Rhodeus sericeus amarus*
- 1145 piskorz *Misgurnus fossilis*
- 1149 koza *Cobitis taenia*
- 1052 przelatka maturna *Euphydryas maturna*
- 1059 modraszek telejus *Maculinea teleius*
- 1060 czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*
- 1061 modraszek nausitous *Maculinea nausithous*
- 1074 barczatka kataks *Eriogaster catax*
- 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita*
- 1088 kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo*.

Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie wymienionych gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji,

- j) monitoring i badania funkcjonowania korytarza ekologicznego doliny Odry, na odcinku od suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego w zasięgu prognozowanej wody 1% (tzw. wody stuletniej), poprzez prowadzenie w cyklach 5-letnich oceny stanu zachowania stwierdzonych w dolinie Odry siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zależnych od zalewów, obejmującej ich zasięg przestrzenny, stopień rozczłonkowania, wzajemną łączność przyrodniczą i możliwość zapewnienia migracji roślin, grzybów i zwierząt związanych z tymi siedliskami oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości.

II.3. Wyniki monitoringu należy bezzwłocznie przekazywać do właściwych regionalnych dyrektorów ochrony środowiska.

w to miejsce ustalam zapis:

„Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wykonania kompensacji przyrodniczej.

II.1. Obowiązek zapobiegania i ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko realizować poprzez: zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko wymienionych w pkt. I.2. niniejszej decyzji.

II.2. Należy prowadzić monitoring oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko poprzez:

II.2.1. Na etapie realizacji przedsięwzięcia:

- a) prowadzenie specjalistycznego nadzoru przyrodniczego, dotyczącego przestrzegania warunków ochrony przyrody oraz prawidłowego realizowania działań zapobiegawczych i ograniczających, kompensujących przewidywane negatywne oddziaływania budowy

zbiornika na siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin, zwierząt i grzybów, określonych w niniejszej decyzji.

II.2.2. Na etapie eksploatacji suchego zbiornika przeciwpowodziowego:

- a) dokonywanie w cyklach 5-letnich, począwszy od dnia oddania obiektu do użytkowania, oceny występowania oraz stanu zachowania siedlisk przyrodniczych na terenie suchego zbiornika. Ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości,
- b) dokonywanie w cyklach 5-letnich, począwszy od dnia oddania obiektu do użytkowania, oceny występowania oraz stanu zachowania populacji gatunków zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową na terenie suchego zbiornika,
- c) dokonywanie w cyklach 5-letnich, począwszy od dnia oddania obiektu do użytkowania, oceny występowania oraz stanu zachowania przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Stawy Wielikąt i Las Tworkowski” oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Las koło Tworkowa”. W odniesieniu do obszaru „Stawy Wielikąt i Las Tworkowski”, ocena winna obejmować występowanie gatunków ptaków oraz stan zachowania ich populacji. W odniesieniu do obszaru „Las koło Tworkowa”, ocena powinna obejmować zasięg przestrzenny siedlisk przyrodniczych, stopień wykształcenia ich struktury, stan zachowania, formy degeneracji, obecność gatunków charakterystycznych oraz zaobserwowane zmiany w zakresie tych właściwości, a także występowanie gatunków zwierząt oraz stan zachowania ich populacji.

II.3. Wyniki monitoringu należy bezzwłocznie, po zakończeniu poszczególnych cykli, przekazywać do właściwych regionalnych dyrektorów ochrony środowiska.

II.4. Należy wykonać kompensację przyrodniczą, obejmującą:

- a) nasadzenie na brzegach zbiorników wodnych w obrębie czaszy zbiornika, drzew i krzewów w ilości pozwalającej na odtworzenie zadrzewień i zakrzewień o charakterze zbliżonym do naturalnego układu biocenotycznego, tj. w ilości wyciętych drzew i krzewów powiększonej o 10 % całkowitej sumy dokonanych zniszczeń. Do nasadzeń stosować materiał gatunków rodzimych, typowych dla dolin rzecznych, w tym: wierzbę białą (*Salix alba*), wierzbę kruchą (*Salix fragilis*), topolę białą (*Populus alba*), topolę czarną (*Populus nigra*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), wiąz pospolity (*Ulmus minor*), wierzbę trójpręcikową (*Salix triandra*), wierzbę wiciową (*Salix viminalis*), wierzbę purpurową (*Salix purpurea*), wierzbę szarą (*Salix cinerea*), wierzbę siwą (*Salix caprea*), trzmielinę pospolitą (*Euonymus europaeus*), różę dziką (*Rosa canina*), kalinę koralową (*Viburnum opulus*), dereń świdwa (*Cornus sanguinea*), dąb szypułkowy (*Quercus rober*),

- b) wybudowanie w międzywalu Odry na zachód od Brzezia - poniżej zapory czołowej suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny - stawu o powierzchni 3 ha, o wydłużonym kształcie, przebiegającym równolegle do prawego brzegu potoku Plinc. Wybudowany staw należy hydrologicznie połączyć na północy i południu z potokiem Plinc, aby zapewnić niewielki przepływ wody. Budowę stawu przeprowadzić przed rozpoczęciem prac na terenie starorzecza potoku Plinc, w miesiącach od marca do sierpnia. Do wybudowanego stawu należy przenieść, w miesiącach od września do listopada, osady organiczne oraz roślinność szuwarową z przewidzianej do zniszczenia części starorzecza potoku Plinc.

pkt III. decyzji w brzmieniu:

„Nie nakładam obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).”

w to miejsce ustalám zapis:

„Nakładam obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) w poniżej wskazanym zakresie:

III.1. doprecyzowania skali oddziaływania na obszar specjalnej ochrony ptaków „Stawy Wielokąt i Las Tworkowski” wraz z określeniem działań o charakterze minimalizacyjnym i kompensacyjnym, w odniesieniu do niego, o ile będą wymagane,

III.2. doprecyzowania skali oddziaływania na obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Las koło Tworkowa” wraz z określeniem działań o charakterze minimalizacyjnym i kompensacyjnym, w odniesieniu do niego, o ile będą wymagane,

III.3. wskazanie niezbędnego czasu prowadzenia monitoringu, wskazanego w punkcie II.2.2. niniejszej decyzji,

III.4. doprecyzowania działań kompensacyjnych, wskazanych w punkcie II.4. lit. a niniejszej decyzji poprzez wskazanie zbiorników wodnych na terenie czaszy polderu, w obrębie których mają zostać zastosowane nasadzenia i określenie ich ilości i składu gatunkowego, dla każdego ze zbiorników,

III.5. doprecyzowania działań kompensacyjnych, wskazanych w punkcie II.4. lit. b niniejszej decyzji poprzez wskazanie dokładnej lokalizacji stawu wraz z określeniem warunków technicznych, które winny być spełnione, by staw mógł pełnić swoje funkcje,

III.6. przeprowadzenie oceny potencjalnych oddziaływań skumulowanych, jakie mogą powstać w wyniku budowy i funkcjonowania polderu Racibórz Dolny oraz planowanych wałów przeciwpowodziowych.

2. W pozostałej części utrzymuję w mocy ww. decyzję.

UZASADNIENIE

Cytowaną w sentencji decyzją Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w trybie art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), zwanej dalej *ustawą o udostępnianiu informacji*, ustalił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia pn. „Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze w województwie śląskim (polder)”. W dniu 28 września 2011 r. postanowieniem znak RDOŚ-24-WOOS/66130/33-49/10/as, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach sprostował z urzędu błędy pisarskie zaistniałe w wyżej wskazanej decyzji. Sprostowanie obejmowało: zamianę sformułowania (strona 9/56 decyzji w wierszu 36) „o warunek określony w punkcie I.3. m niniejszej decyzji” na „o warunek określony w punkcie I.3. n niniejszej decyzji” oraz zamianę sformułowania (strona 39/56 decyzji, w wierszu 7) „1 210 m³/h jako graniczną.” na „1 210 m³/s jako graniczną.”. Wyżej wskazane postanowienie stało się ostateczne w dniu 4 listopada 2010 r.

Odwołanie od przedmiotowej decyzji wniosła fundacja WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody. Powyższe odwołanie zostało wniesione w ustawowym terminie. W dniu 12 stycznia 2011 r. do tut. Organu wpłynęło uzupełnienie odwołania Skarżących z dnia 7 października 2010 r.

Na wstępie należy wskazać, że w postępowaniu odwoławczym weryfikacji podlega przedmiotowa decyzja w kształcie nadanym jej przez Organ I instancji na zasadzie określonej w art. 113 § 1 *Kpa*. Wobec powyższego, organ rozpoznający odwołanie obowiązany jest ocenić zaskarżoną decyzję z uwzględnieniem sprostowania dokonanego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w postanowieniu z dnia 28 września 2010 r.

Skarżący wniesli o uchylenie ww. decyzji w pkt. III, w którym Organ I instancji nie nałożył obowiązku oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji* oraz o nałożenie tego obowiązku. Zdaniem Strony, powyższy obowiązek ma na celu uzupełnienie istotnych informacji na temat aktualnych uwarunkowań przyrodniczych, tj. luk w inwentaryzacji

przyrodniczej oraz rozstrzygnięcie kwestii dotyczących m. in. oddziaływania na obszary Natura 2000, które w opinii Strony nie zostały wyjaśnione w przedmiotowym postępowaniu.

Ponadto Strona nie zgadza się ze stanowiskiem Organu I instancji, iż informacje zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko¹, zwanym dalej raportem są wystarczające, aby w pełni ocenić oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na środowisko i wskazuje, że na etapie ponownej oceny możliwe będzie uzupełnienie powyższych braków.

Strona uzasadnia wniesienie odwołania, przedstawiając poniższe zarzuty:

1. Naruszenie art. 7, 77, 80 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), zwanego dalej *Kpa* oraz art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.), zwanej dalej *ustawą POŚ*,
2. Nierozpatrzenie przez Organ I instancji uwag Strony z dnia 16 lipca 2010 r., zgodnie z zasadami prowadzenia postępowania dowodowego określonymi w *Kpa*. Zdaniem Strony w zaskarżonej decyzji ww. Organ odpowiadając na powyższe uwagi ograniczył się do przywołania argumentów wskazanych przez Inwestora, co stanowiło niewyczerpujące, nieobiektywne, niepoparte dowodami i nieuwzględniające zasady przezorności odniesienie się do tych uwag,
3. Naruszenie art. 107 § 3 *Kpa* poprzez niewskazanie w uzasadnieniu decyzji przyczyn, dla których Organ I instancji uznał moc dowodową raportu o oddziaływaniu na środowisko i wyjaśnień złożonych przez jego autorów oraz Inwestora, a nie moc dowodową uwag i wniosków Odwołującego się,
4. Naruszenie art. 37 pkt 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*,
5. Brak w raporcie o oddziaływaniu na środowisko danych ilościowych dotyczących gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, w tym gatunków wymienionych w załączniku I dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwana dalej *Dyrektywą Ptasią*, co w opinii Strony uniemożliwia rzetelny pomiar wpływu realizacji przedsięwzięcia na środowisko. Zdaniem Strony na etapie ponownej oceny należy przeprowadzić inwentaryzację powyższych gatunków, w tym ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarach specjalnej ochrony znajdujących się w możliwym zasięgu negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia. Powołując się na wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-239/04 i C-127/02, Strona

¹ Raport o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie *Zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie - polder*, sporządzony w maju 2010 r. przez zespół specjalistów z firmy Hydroprojekt Sp. z o.o. z Warszawy pod redakcją Anny Maksymiuk-Dziuban

wskazuje, że *autoryzacja przedsięwzięcia powinna być uwarunkowana brakiem wątpliwości, co do wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na integralność obszarów Natura 2000 będących pod wpływem oddziaływania,*

6. Niezwrócenie należytej uwagi przez autorów raportu i Organ I instancji na ewentualne zagrożenie gatunków wędrownych wymienionych w załączniku II dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwanej dalej: Dyrektywą Siedliskową będących przedmiotem ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk „Graniczny Meander Odry”, „Las koło Tworkowa” oraz „Grądy w Dolinie Odry”.
7. Raport oraz zaskarżona decyzja analizuje jedynie powierzchnię i procent ubytku siedlisk spowodowany pozbawieniem zalewów. Strona wskazuje, że termin „integralność obszaru” należy odnosić do niezaburzonego funkcjonowania lokalnych ekosystemów, decydującego o trwałości siedlisk i gatunków, a nie wewnętrznej spójności (niskiego stopnia fragmentacji) obszaru. W opinii Skarżących, brak zalewów na części obszaru to tylko jeden z czynników warunkujących trwanie siedlisk. W raporcie nie przeanalizowano, a Organ I instancji w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji nie odniósł się do możliwych oddziaływań takich jak: zmiana czasu i głębokości zalewania siedlisk Natura 2000, zmiana termiki i natlenienia wody, zaburzenia w transporcie rumowiska, przepływ biogenów. Skarżący wskazują, że raport nie posiada m.in. gruntownej analizy wpływu zmiany reżimu zalewów, wynikających z funkcjonowania zbiornika Racibórz na Las Tworkowski, tj. analizy potencjalnego wpływu zmian parametru przepływu wody oraz wysokości i długości trwania zalewu na ten obszar. Odwołujący się, powołując się na wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach C-304/05 - Santa Catherina Valfura i C-209/02 - Worschacher Moos, wyrażają swój sprzeciw wobec wskazanej w raporcie oraz zaskarżonej decyzji interpretacji szkody znaczącej, której w ich opinii nie należy odnosić jedynie do procentowego ubytku powierzchni siedliska gatunku,
8. Raport nie zawiera analizy ewentualnych oddziaływań skumulowanych związanych z planowaną budową nowych wałów przeciwpowodziowych dla miejscowości znajdujących się w sąsiedztwie realizowanego przedsięwzięcia, o których mowa m. in. na stronie 357. Ponadto Strona wskazuje, że na etapie ponownej oceny będzie możliwe uzupełnienie analizy oddziaływań skumulowanych,
9. Zdaniem Odwołujących się brak wiedzy na temat siedlisk oraz populacji roślin i zwierząt występujących na terenie Republiki Czeskiej nie jest w świetle zasady przezorności wystarczającym argumentem do odstąpienia od transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Organ drugiej instancji ustalił i zważył, co następuje.

Powyższe postępowanie prowadzone było na wniosek Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 24 maja 2010 r. w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie, polegające na budowie zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na rzece Odrze w województwie śląskim (polder), zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 33 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko*, obowiązującego na dzień złożenia ww. wniosku oraz na podstawie art. 173 ust. 2 pkt 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*, zostało zakwalifikowane do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja ww. przedsięwzięcia wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Należy zwrócić uwagę, iż mimo wejścia w życie z dniem 15 listopada 2010 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), w świetle § 4 tego aktu, do przedmiotowego postępowania wszczętego przed wejściem w życie ww. rozporządzenia, należy stosować przepisy dotychczasowe. Powyższe oznacza, że niniejsze postępowanie nie podlega przepisom nowego rozporządzenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach obwieszczeniem z dnia 28 maja 2010 r. znak: RDOŚ-24-WOOS/66130/25-14/10/as, zawiadomił strony o wszczęciu postępowania dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Organ I instancji obwieszczeniem z dnia 28 maja 2010 r. znak: RDOŚ-24-WOOS/66130/25-7/10/as, podał do publicznej wiadomości informację o wszczęciu postępowania w sprawie, przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, organie właściwym do wydania decyzji środowiskowej oraz o możliwości zapoznania się z wnioskiem o wydanie decyzji, raportem o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz innymi dokumentami w terminie od 9 czerwca 2010 r. do 29 czerwca 2010 r. W powyższym obwieszczeniu Organ I instancji poinformował również o możliwości zgłaszania w wyznaczonym terminie uwag i wniosków oraz że organem właściwym do ich rozpatrzenia jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach.

Pismem z dnia 28 maja 2010 r., Organ I instancji zwrócił się do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach o wydanie opinii w sprawie realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 2 *ustawy o udostępnianiu informacji*. W dniu 23 czerwca 2011 r. postanowieniem znak: NZ/524/D/4429/9/10, NZ-524-19/10,

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach zaopiniował pozytywnie realizację projektowanego przedsięwzięcia. Należy przy tym wskazać, że zgodnie z art. 6 *ustawy o udostępnianiu informacji*, wymogu uzgodnienia nie stosuje się, jeżeli organ prowadzący postępowanie jest jednocześnie organem uzgadniającym. W przedmiotowej sprawie, organ prowadzący postępowanie jest tożsamy z organem, wskazanym w art. 77 ust. 1 pkt 2 *ustawy o udostępnianiu informacji* jako organ właściwy do uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia.

W dniu 14 czerwca 2010 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach wpłynął wniosek Fundacji WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody, zwanej dalej Fundacją, w sprawie dopuszczenia na prawach strony do udziału w przedmiotowym postępowaniu. Organ I instancji po dokonaniu analizy ww. wniosku oraz statusu Fundacji dołączonego do tego wniosku, dopuścił Fundację do uczestnictwa w postępowaniu na prawach strony. W piśmie z dnia 16 lipca 2010 r. Fundacja złożyła do Organu I instancji pytania i uwagi do raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia. W związku z powyższymi uwagami Fundacji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wezwał Inwestora do udzielenia odpowiedzi na zagadnienia wskazane w powyższym piśmie. Ponadto Organ I instancji przesłał powyższe uwagi do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Do uwag Fundacji odniósł się kolejno: w piśmie z dnia 9 sierpnia 2010 r. - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz w piśmie z dnia 10 sierpnia 2010 r. - Inwestor.

Mając na uwadze zasadę dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, której istotą jest zapewnienie stronom prawa do dwukrotnego rozpatrzenia i rozstrzygnięcia sprawy, Organ w ramach postępowania odwoławczego dokonał analizy zgromadzonego materiału dowodowego, w tym wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz zaskarżonej decyzji. W toku postępowania odwoławczego Organ II instancji przeprowadził także postępowanie wyjaśniające, w ramach którego inwestor został wezwany do usunięcia braków merytorycznych w przygotowanym raporcie o oddziaływaniu na środowisko pismem z dnia 10 lutego 2011 r. znak: DOOŚ-oa.4204.1.2011.MB.3 i pismem z dnia 22 marca 2011 r. znak: DOOŚ-oa.4204.1.2011.MB.5. Wyżej wskazane braki obejmowały m.in. kwestie związane z przeprowadzoną oceną oddziaływania na środowisko, działaniami mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko i propozycji monitoringu. Mając na uwadze, art. 3 ust. 2 *ustawy o udostępnianiu informacji*, tut. Organ podjął się także wyjaśnień związanych z analizą oddziaływania planowanego zbiornika na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. Organ II instancji nie może bowiem orzekać wyłącznie na podstawie dostarczonych mu akt sprawy Organu I instancji, ale sam powinien ocenić, czy dotychczas zgromadzony materiał dowodowy jest wystarczający i odpowiedni do istniejącego w dniu

orzekania stanu prawnego. Wyjaśnienia do powyżej wskazanych kwestii zostały przekazane tut. Organowi przy piśmie z dnia 28 kwietnia 2011 r. znak: TGW/826/N/2/2011 i przy piśmie z dnia 9 czerwca 2011 r. znak: BWP 5191 Zb/9847/2011. W toku postępowania odwoławczego, tut. Organ wyjaśnił także kwestie związane z umocowaniem prawnym pełnomocników do reprezentowania Inwestora. W tym celu, Organ pismem z dnia 15 czerwca 2011 r. znak: DOOŚ-oa.4204.1.2011.MB.6, wezwał Inwestora do złożenia wyjaśnień, które następnie zostały przedłożone pismem z dnia 16 czerwca 2011 r. znak: BWP 5191 Zb/2591/2011 i pismem z dnia 20 czerwca 2011 r. znak: BWP 5191 Zb/2634/2011.

Ze względu na zakres dokonanych przez Organ II instancji uzupełnień w zgromadzonym materiale dowodowym, przeprowadzony został ponowny udział społeczeństwa, na zasadzie określonej w Rozdziale 2 *ustawy o udostępnianiu informacji*. W dniu 17 maja 2011 r., Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska obwieszczeniem znak: DOOŚ-oa.4204.1.2011.MB.7 podał do publicznej wiadomości informacji o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy w terminie od 20 maja 2011 r. do 9 czerwca 2011 r. Powyższe obwieszczenie zostało zamieszczone na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i wywieszone na tablicach ogłoszeń w następujących urzędach: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Urząd Gminy Krzyżanowice, Urząd Miasta Racibórz, Urząd Gminy Kornowac, Urząd Gminy Lubomia, Urząd Gminy Olawa, Urząd Miasta Olawa i Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. W wyniku ponownego udziału społeczeństwa do tut. Organu nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski. Wypełniając delegację art. 10 *Kpa*, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przed wydaniem niniejszej decyzji, zawiadomieniem z dnia 8 czerwca 2011 r. znak: DOOŚ-oa.4204.1.2011.MB.6, umożliwił stronom wypowiedzenie się co do zebranych materiałów oraz zgłoszenia żądań. Zawiadomienie zostało zamieszczone na okres 14 dni w Biuletynie Informacji Publicznej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i wywieszone na tablicach ogłoszeń w następujących urzędach: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Urząd Gminy Krzyżanowice, Urząd Miasta Racibórz, Urząd Gminy Kornowac, Urząd Gminy Lubomia, Urząd Gminy Olawa, Urząd Miasta Olawa i Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Żadna ze stron postępowania nie skorzystała ze wskazanego uprawnienia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów dotyczących wpływu planowanego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska stwierdza, co następuje.

Podniesiony przez Stronę zarzut, dotyczący braku w raporcie o oddziaływaniu na środowisko danych ilościowych dotyczących gatunków ptaków lęgowych i prawdopodobnie lęgowych, w tym gatunków wymienionych w załączniku I Dyrektywy Ptasiej, co w opinii Strony uniemożliwia rzetelny pomiar wpływu realizacji przedsięwzięcia na środowisko, a także zarzut, iż

niemożliwe było poprawne prognozowanie wpływu realizacji przedsięwzięcia ze względu na brak lub niepełne dane ilościowe dotyczące gatunków będących przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000, Organ II instancji uznał, że jest bezzasadny.

Zgodnie z informacjami przedstawionymi w raporcie na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko zostały przeprowadzone badania terenowe. Inwentaryzacja przyrodnicza została przeprowadzona przez zespół przyrodników i objęła ona dolinę Odry w zasięgu oddziaływania planowanego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny - polder, to jest od polderu Buków do wschodnich granic miasta Wrocławia, w zasięgu prognozowanej wody 1 % (tzw. wody stuletniej). Informacje pozyskane w trakcie tych badań przedstawiono w raporcie w postaci tabel i opisu m. in. na stronach 96 - 99 raportu w tabeli nr 17 i nr 18 przedstawiono m.in. siedliska przyrodnicze w obszarze badań dotyczące województwa dolnośląskiego (tabela nr 17) oraz województwa opolskiego i śląskiego (tabela nr 18), pochodzące z przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, a na stronie 131 - 134 raportu wskazano dane dotyczące gatunków ptaków.

Odnosząc się do zarzutu o niezwrócenie należytej uwagi na ewentualne zagrożenie gatunków wędrownych wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej będących przedmiotem ochrony w specjalnych obszarach ochrony siedlisk „Graniczny Meander Odry”, „Las koło Tworkowa” oraz „Grądy w Dolinie Odry”, należy uznać, iż jest on całkowicie pozbawiony racji merytorycznych.

W obszarach Natura 2000: „Graniczny Meander Odry”, „Las koło Tworkowa” przedmiotem ochrony są jedynie siedliska przyrodnicze oraz gatunki bezkręgowców: pachnica dębowa (w obu) i modraszek nausitous („Graniczny Meander Odry”). Budowa zapory czołowej oraz zapór brzegowych nie ma żadnego znaczenia dla możliwości przemieszczania się ww. gatunków owadów. Migracje tych gatunków mają charakter krótkodystansowy i uzależnione są od ciągłości dogodnych siedlisk. W przypadku obszaru Natura 2000 „Grądy w Dolinie Odry” przedmiotem ochrony są 3 gatunki nietoperzy (mopek, nocek łydkowłosy, nocek duży), bóbr europejski, wydra, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, 6 gatunków ryb (kiełb białopłetwy, boleń, różanka, piskorz, koza złotawa, koza) oraz 7 gatunków bezkręgowców (przeplatka matura, modraszek teleius, czerwńczyk nieparek, modraszek nausitous, barczatka kataks, pachnica dębowa i kozioróg dębosz). Większość ww. gatunków odbywa jedynie migracje krótkodystansowe bądź prowadzi osiadły tryb życia. Pozostałe migrują niekiedy na dłuższe dystanse np. bóbr czy gatunki ryb, jednakże, należy tu wskazać, iż obszar „Grądy w Dolinie Odry” znajduje się w odległości ponad 100 km od planowanego zbiornika Racibórz, a jednocześnie w decyzji nałożono obowiązek zaprojektowania budowli przelewowo-spustowej w zaporze czołowej w sposób umożliwiający wędrówkę ryb w górę rzeki oraz inne obowiązki minimalizujące efekt barierowy zapory w odniesieniu do naturalnych cieków i rzek, które zostaną przegrodzone.

Odnosząc się do zarzutów dotyczących nieprawidłowego metodycznego podejścia do oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, a także braku analizy wpływu zmiany reżimu zalewów, wynikających z funkcjonowania zbiornika Racibórz na Las Tworkowski, Organ odwoławczy wskazuje, co następuje.

W zasięgu potencjalnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia znajduje się szereg obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000. Na terenie planowanego polderu znajdują się dwa obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Stawy Wielikąt i Las Tworkowski” (PLB240003) oraz proponowany obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Las koło Tworkowa” (PLH240040). Poniżej zapory, w zasięgu oddziaływania pośredniego znajdują się: obszar specjalnej ochrony ptaków „Grądy Odrzańskie” (PLB020002) oraz obszary siedliskowe: „Łęg Zdziechowicki” (PLH160011), „Żywocickie Łęgi” (PLH160019), „Grądy w Dolinie Odry” (PLH020017) i potencjalny obszar Natura 2000 „Ujście Nysy i Stobrawy” (pltmp239b).

Odnosząc się do kwestii oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 „Stawy Wielikąt i Las Tworkowski”, należy wskazać, iż obszar ten obejmuje fragment doliny Odry na południe od Raciborza z kompleksem stawowym "Wielikąt" (po prawej stronie Odry) wraz z terenem Lasu koło Tworkowa (po lewej stronie Odry). Kompleks składa się z dziewięciu dużych (17 ha - 41 ha) i kilkunastu małych stawów. Część ogroblowania porastają stare drzewa liściaste. Las Tworkowski jest miejscem gniazdowania bielika, żerującego na stawach. Poza bielikiem, przedmiotem ochrony w obszarze są następujące gatunki ptaków: bąk (*Botaurus stellaris*), bączek (*Ixobrychus minutus*), podgorzałka (*Aythya nyroca*), błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*), siewka złota (*Pluvialis apricaria*), rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*), dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*), podróżniczek (*Luscinia svecica*), muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*), hełmiatka (*Netta rufina*) oraz rycyk (*Limosa limosa*). Większość ww. gatunków związana jest z kompleksem stawów hodowlanych.

Zgodnie z raportem, wpływ etapu budowy polderu Racibórz Dolny związany będzie z budową zapory prawobrzeżnej, a jego autorzy przewidują jedynie negatywny wpływ na populacje ptaków w wyniku ich płoszenia podczas prac budowlanych (raport, strona 301). Niemniej, poza takim lakonicznym stwierdzeniem, w raporcie, będącym podstawą wydania zaskarżonej decyzji, nie znalazły się żadne informacje na temat skali tego rodzaju oddziaływania, w tym nie wyjaśniono jaka część obszaru Natura 2000 i w jakim przedziale czasu będzie podlegała tego typu wpływowi. Nie zostało również wykazane, jakie konkretnie gatunki ptaków, będące przedmiotem ochrony w ww. obszarze, będą narażone na płoszenie i czy oddziaływanie to będzie miało jakiś wpływ na ich stan ochrony, np. poprzez ograniczenie sukcesu lęgowego lub możliwość wykorzystywania obszaru w trakcie jesiennych czy wiosennych migracji, a więc czy będzie miało ono charakter oddziaływania znacząco negatywnego. W ocenie Organu, zarówno autorzy raportu

o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jak i Organ I instancji w uzasadnieniu swojej decyzji, nie przeanalizowali w wystarczającym stopniu możliwych zagrożeń dla ww. obszaru, zwłaszcza oddziaływań na etapie budowy. W związku z wezwaniem przez Organ odwoławczy do uzupełnienia materiału dowodowego poprzez przedstawienie szczegółowej analizy oddziaływania na ww. obszar Natura 2000 zarówno na etapie budowy, jak i na etapie eksploatacji, Wnioskodawca w dniu 28 kwietnia 2011 r. przedstawił aneks do raportu², a w nim poszerzoną w stosunku do raportu analizę oddziaływania przedsięwzięcia na ww. obszar Natura 2000. W odniesieniu do części ww. obszaru obejmującej Las Tworowski wskazano w aneksie, że funkcjonowanie zbiornika wydłuży trwałość zalewu wód i podwyższy poziom ich piętrzenia w stosunku do sytuacji bez zbiornika, co zwiększy prawdopodobieństwo zamierania drzew i ich wywracania się, a więc może spowodować utratę miejsc lęgowych i żerowiskowych dla części ptaków (bielik, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka białoszyja). W przypadku części obszaru obejmującej stawy hodowlane wskazano na hałas i niepokojenie na etapie budowy zapory bocznej prawobrzeżnej oraz na częściowe zniszczenie jednego z nich w wyniku przecięcia planowaną zaporą.

Odnosząc się do poszczególnych gatunków ptaków, wskazano, iż może dojść do znaczącego oddziaływania w przypadku bąka i podróżniczka w związku ze zniszczeniem siedliska – zarośniętego stawu hodowlanego, a w przypadku muchołówki białoszyjej w związku z pogorszeniem warunków gniazdowania w Lesie Tworowskim. W przypadku dzięcioła zielonosiwego oraz bielika wskazano na możliwy wpływ na etapie budowy (hałas i niepokojenie) oraz eksploatacji (pogorszenie warunków gniazdowania). Jednocześnie w aneksie przedstawiono propozycję działań kompensujących wpływ na wskazane powyżej gatunki ptaków. W zamian za zniszczenie części stawu z rozległymi szuwarami zaproponowano utworzenie wyspy o wymiarach 10 x 6 m na innym, dużym stawie w obszarze Natura 2000, co umożliwi samoistny rozwój roślinności szuwarowej będącej siedliskiem bąka i podróżniczka. W przypadku muchołówki białoszyjej zaproponowano rozwieszenie 60 budek lęgowych w Lesie Tworowskim.

W ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, kwestia oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 „Stawy Wielikąt i Las Tworowski” nie została przeanalizowana w sposób wystarczający, a przedstawioną w aneksie ocenę istotności tego oddziaływania należy uznać za przedwczesną. Zdaniem tut. Organu, autorzy aneksu prawidłowo przedstawili rodzaje oddziaływań związanych z inwestycją, niemniej jednak brak pełnej wiedzy na temat planowanego obiektu oraz tego, w jaki sposób będzie on realizowany, uniemożliwia pełną ocenę skutków w odniesieniu do poszczególnych gatunków. Na obecnym etapie inwestycyjnym

² Aneks nr 1 do raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie *Zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie - polder*, sporządzony w kwietniu 2011 r. przez zespół specjalistów z firmy Hydroprojekt Sp. z o.o. z Warszawy pod redakcją Anny Maksymiuk-Dziuban

nie są znane szczegółowe rozwiązania konstrukcyjne, inżynierskie oraz logistyczne istotne dla określenia skali oddziaływania i oceny jego istotności dla poszczególnych przedmiotów ochrony w ww. obszarze. Wobec powyższego kwestia ta powinna być przedmiotem analiz na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, kiedy możliwe będą do ustalenia szczegółowe rozwiązania.

Odnosząc się do kwestii oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 „Las koło Tworkowa” (PLH240040), Organ odwoławczy podziela zarzut Strony, że raport oraz zaskarżona decyzja nie posiada gruntownej analizy wpływu zmiany reżimu zalewów, wynikających z funkcjonowania zbiornika Racibórz na Las Tworkowski i analizuje jedynie powierzchnię i procent ubytku siedlisk spowodowany pozbawieniem zalewów, nie odnosząc się do możliwych oddziaływań takich jak: zmiana czasu i głębokości zalewania obszarów Natura 2000, zmiana termiki i natlenienia wody, zaburzenia w transporcie rumowiska, przepływ biogenów.

Wyżej wymieniony obszar obejmuje kompleks leśny o powierzchni ok. 170 ha położony wśród pól uprawnych i bezpośrednio przylegający do rzeki Odry. Na tym terenie wykształciły się dwa podstawowe siedliska leśne - łęg jesionowy oraz grąd subkontynentalny. Przedmiotem ochrony w obszarze są dwa ww. siedliska leśne oraz pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*). Identyfikując możliwe oddziaływania przedsięwzięcia, autorzy raportu przyznają, iż wpływ polderu związany jest głównie z zalewaniami spowodowanymi funkcjonowaniem polderu - przechwytywaniem wód i wypełnianiem czaszy polderu, co będzie skutkowało regularnym zalewaniem obszaru Lasu koło Tworkowa. Wielkość tego wpływu będzie uzależniona od częstotliwości zalewów obszaru wynikającej z wybranego wariantu przedsięwzięcia (raport, strona 382), jednakże kwestia ta nie została dostatecznie przeanalizowana. W raporcie wskazano jedynie, iż w związku z realizacją i eksploatacją przedsięwzięcia nie wystąpią straty w ekosystemach zależnych od przepływu wód zalewowych, a okresowo ww. obszar może być zalewany przez zatrzymywane wody większych wezbrań, jednak długość trwania zalewu i wysokość fali nie będą powodowały całkowitej zmiany typu siedliska, a jedynie zainicjują procesy ekologiczne związane z wymianą pokoleń drzew (raport, strona 370). W ocenie Organu II instancji, powyższe stwierdzenie nie może być uznane za wystarczające w odniesieniu do oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, ponieważ nie opiera się na żadnej pogłębionej analizie źródeł oddziaływania. Autorzy raportu nie przeanalizowali długości trwania zalewu i wysokości fali, a także częstotliwości zalewów, dlatego też nie jest wiadome, na jakiej podstawie uznali, iż elementy te nie będą powodowały zmian w ekosystemach, w tym ich przekształceń w zbiorowiska innego typu niż obecne.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Organu II instancji w odniesieniu do obszaru Natura 2000 „Las koło Tworkowa”, ocena oddziaływania nie została przeprowadzona prawidłowo, a Organ I instancji wydał zgodę na jego realizację, nie podejmując w tej części

rzetelnego postępowania wyjaśniającego. W związku z powyższym Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia materiału dowodowego poprzez przedstawienie szczegółowej analizy oddziaływania na ww. obszar Natura 2000 zarówno na etapie budowy, jak i na etapie eksploatacji. Wnioskodawca we wspomnianym wcześniej aneksie do raportu przedstawił poszerzoną w stosunku do raportu analizę oddziaływania przedsięwzięcia na ww. obszar Natura 2000.

Z przedstawionych materiałów wynika, iż na potrzeby raportu zidentyfikowano w granicach ww. obszaru Natura 2000 dwa siedliska: 91E0 przy brzegu Odry oraz 91F0 na większości tego obszaru, przy czym nie stwierdzono żadnych płątów siedliska 9170. Identyfikując możliwe oddziaływania przedsięwzięcia, autorzy raportu przyznali, iż wpływ polderu związany jest głównie z zalewami spowodowanymi funkcjonowaniem polderu - przechwytywaniem wód i wypełnianiem czaszy polderu, co będzie skutkowało regularnym zalewaniem obszaru Las koło Tworkowa, a wielkość tego wpływu będzie uzależniona od częstotliwości zalewów obszaru wynikającej z wybranego wariantu przedsięwzięcia. W aneksie wskazano, iż ww. obszar Natura 2000 zalewany jest średnio co 10 lat wodą 10-letnią, a zatrzymywanie w zbiorniku wody 20-letniej nie zmieni częstotliwości zalewów obszaru, a jedynie ich parametry, tj. wysokość piętrzenia i jego długość. Z informacji przedstawionych w aneksie wynika, iż wysokość zalewów wynosić będzie ok. 4 - 5 m, a okres trwania – ok. 3 - 4 dni. W ocenie autorów aneksu powyższe oznacza, iż ewentualny zalew będzie sporadyczny i krótkotrwały, a jedynym czynnikiem wpływu może być stosunkowo wysoki poziom piętrzenia, który może zainicjować proces wymiany pokoleń drzew i częściowe, przejściowe odmłodzenie drzewostanu w siedlisku 91F0, co jednak nie będzie miało istotnego znaczenia dla jego zachowania i integralności samego obszaru Natura 2000.

W ocenie Organu II instancji wyjaśnienia przedstawione w aneksie, dotyczące oddziaływania przedmiotowej inwestycji na obszar Natura 2000 „Las koło Tworkowa”, budzą wątpliwości. Należy przy tym wskazać, iż autorzy raportu OOS i aneksu wykonali ocenę w odniesieniu do siedliska 91F0, choć zgodnie z SDF obszaru przedmiotem ochrony w tym obszarze jest siedlisko 91E0, które wg danych znajdujących się w tut. Organie występuje w tych samych miejscach, co wg map inwestora siedlisko 91F0. Należy również wskazać, iż różnice między tymi siedliskami zależą w głównej mierze od kształtowania się stosunków wodnych, wobec czego oddziaływania przedsięwzięcia związane właśnie ze zmianami w zakresie zalewów są kluczowe dla zachowania tych siedlisk oraz ich przekształcania się jednych w drugie (91F0 w 9170 i odwrotnie). Niemniej jednak, biorąc pod uwagę, iż realizacja przedsięwzięcia (budowa zapory głównej i zapór bocznych) nie będzie prowadzona w granicach obszaru, a jedyne oddziaływania związane będą z etapem eksploatacji, w ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oceny skutków przedstawione przez autorów aneksu wydają się być przeszacowane. Eksploatacja zbiornika oznacza normalne funkcjonowanie rzeki Odry przez większość czasu i

tylko w przypadku największych wezbrań, część wody będzie magazynowana w polderze, co oznacza zalewanie obszaru Natura 2000 „Las koło Tworkowa” przez okres kilku dni średnio raz na 20 lat. W ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska tego typu sytuacje, z uwagi na krótki okres trwania oraz sporadyczność nie mogą być uznane za istotny czynnik wpływający na stan siedlisk przyrodniczych w obszarze. Jednakże, z uwagi na zasadę przezorności, kwestia ta winna być doprecyzowana na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Wobec powyższego, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w zreformowanym punkcie III zaskarżonej decyzji, nałożył warunek doprecyzowania, w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, skali oddziaływania na obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Las koła Tworkowa” wraz z określeniem działań o charakterze minimalizacyjnym i kompensacyjnym, w odniesieniu do niego, o ile będą wymagane.

Odnosząc się do kwestii oddziaływania przedsięwzięcia na pozostałe obszary Natura 2000, znajdujące się w dolinie rzeki Odry, poniżej planowanego polderu, należy wskazać, że ewentualne oddziaływanie mogłoby wiązać się jedynie z etapem eksploatacji, a konkretnie ze zmianami w częstotliwości, zasięgu oraz wysokości zalewów wód powodziowych. W wariantcie III zakłada się redukcję wezbrań do przepływu 1210 m³/s (wielka woda o okresie powtarzalności 20 lat i prawdopodobieństwie przewyższenia 5%). Wariant ten oznacza niewielką ingerencję w obecny reżim hydrologiczny doliny Odry tj. w nieznacznym stopniu ingeruje w ekosystemy doliny Odry – wody o okresie powtarzalności mniejszym niż 20 lat (np. 10-letnie, 5-letnie czy 2-letnie) będą przepuszczane przez zaporę czołową, powodując następnie zalewy doliny Odry w stopniu takim samym, jak w przypadku odstąpienia od realizacji przedsięwzięcia.

Oddziaływanie przedsięwzięcia wiąże się z redukcją zalewów w przypadku wód o okresie powtarzalności 20 lat, przy czym nie oznacza to całkowitej redukcji zalewów w takim przypadku, a jedynie ich ograniczenie. Jak wskazano w raporcie, wielkość tego oddziaływania będzie uzależniona od stopnia ograniczania zalewów wynikającego z wybranego wariantu przedsięwzięcia. Autorzy raportu dokonali pewnych analiz w tym zakresie, niemniej jednak były one niewystarczające. Wyjaśnienia przedstawione w aneksie wskazują, iż w pewnych przypadkach dojdzie do degeneracji niektórych siedlisk z uwagi na brak zalewów wodami powodziowymi (np. siedliska 6510 w obszarze Natura 2000 „Grądy Odrzańskie”). Zdaniem tut. Organu, ocena ta nie jest prawidłowa, ponieważ sam fakt, iż część siedliska nie będzie zalewana w przypadku realizacji inwestycji w wariantcie inwestycyjnym nie oznacza, że siedlisko to zostanie zniszczone.

Jednocześnie z analizy powierzchni siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w poszczególnych obszarach Natura 2000, pozostających w strefie zalewów przy zatrzymywaniu w polderze poszczególnych wód, a także samych zasięgów przedstawionych na mapach, wynika, iż zasięgi zalewów pozostają właściwie bez zmian w przypadku wariantu III w stosunku do wariantu 0. Należy również wskazać, iż nawet w wariantcie 0 nie całe zasoby danego

siedliska są zalewane wodami zalewowymi Odry, o czym świadczy zasięg zalewów dla wody 100-letniej. Oznacza to, iż dane siedlisko musi być stale podtapiane w inny sposób lub jego funkcjonowanie nie jest ściśle uzależnione od zalewów, jak w przypadku siedliska 6510 – łąki użytkowane ekstensywnie.

Mimo uruchomienia zapór przy wodzie 20-letniej cały obszar „Łęg Zdzeszowski” zostanie zalany falą powodziową, a zasięg wody nie różni się od zasięgu w przypadku nie podejmowania inwestycji i braku redukcji przepływów. W przypadku obszaru „Żywocickie Łęgi”, w którym przedmiotem ochrony są lasy łęgowe (91E0) zajmujące powierzchnię 33,68 ha, zalane zostanie 33,29 ha, co stanowi 98,84 % powierzchni tego siedliska w obszarze.

W rejonie obszaru „Ujście Nysy i Stobrawy” zasięg wody 20-letniej właściwie nie różni się od zasięgu w przypadku nie podejmowania inwestycji i braku redukcji przepływów, a powierzchnia zalewanych siedlisk jest niemal taka sama jak w przypadku wody 100-letniej o 1-procentowym ryzyku wystąpienia (duże powodzie zdarzające się średnio raz na sto lat). Jednocześnie nawet przy wodzie 100-letniej ok. 20 ha siedliska 91E0 i ok. 30 ha siedliska 91F0 znajduje się poza zalewami wód powodziowych, co oznacza, iż niezalewane płaty nie są zależne od wód powodziowych Odry. W przypadku obszaru „Grądy w Dolinie Odry” dla większości siedlisk zasięgi zalewów nie różnią się od zasięgu w przypadku niepodejmowania inwestycji i braku redukcji przepływów, a powierzchnia zalewanych siedlisk jest taka sama jak w przypadku wody 100-letniej. Jedynie w przypadku siedliska 91E0 i 91F0 autorzy raportu wskazują na mniejsze zasięgi – dla siedliska 91E0 powierzchnia zalana to 141,91 ha w wariancie III i 147,37 ha w wariancie 0 wobec całkowitych zasobów siedliska w wielkości 147,37 ha, a dla siedliska 91F0 powierzchnia zalana to 1696,55 ha w wariancie III i 1730,00 ha w wariancie 0 wobec całkowitych zasobów siedliska w wielkości 1735,14 ha (tabela 39, raport, str. 433/434). Z powyższego zestawienia wynika, że powierzchnia zalewanych siedlisk ulegnie zmniejszeniu o 5,46 ha w przypadku siedliska 91E0 (3,7 % zasobów) oraz o 33,45 ha w przypadku siedliska 91F0 (1,92 % zasobów). Jednocześnie wg wyjaśnień zawartych w aneksie, siedliska 91E0 i 91F0 nie będą narażone na degenerację, ponieważ z jednej strony pozbawienie zalewów nie dotyczy pojedynczych dużych płątów, a jedynie wielu niewielkich fragmentów siedliska na granicy zasięgu zalewów, natomiast z drugiej strony płaty te, w tym siedliska w rezerwacie przyrody Zwierzyniec, zasilane są wodami z podtopień, a nie bezpośrednich zalewów, co wykazały choćby obserwacje w trakcie powodzi w 2010 r. W związku z powyższym, warunek określony w punkcie I.2.2. lit. q zaskarżonej decyzji, dotyczący sztucznego zalewania siedlisk w wyżej wymienionym obszarze Natura 2000, należy uznać za nieuzasadniony merytorycznie.

Wobec powyższego, w ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przedmiotowe przedsięwzięcie nie będzie miało znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, znajdujące się poniżej planowanego polderu, a stwierdzenia autorów raportu i

Organu I instancji są w tej materii prawidłowe. Przede wszystkim należy wziąć pod uwagę, że potencjalne oddziaływanie związane z redukcją zalewów wód powodziowych, dotyczy jedynie redukcji fali powodziowej dla wody 20-letniej o przepływie 1210 m³/s. Przepływy tej wielkości w całym XX w. wystąpiły jedynie 3 razy: najprawdopodobniej w czasie powodzi z 1903 r., w 1985 r. i 1997 r. (tabela 9, raport, str. 73). Z powyższego wynika, iż między 1903 r. a 1985 r., a więc w okresie ponad 80 lat zbiorowiska roślinne w dolinie Odry były zasilane wodami zalewowymi o mniejszym zasięgu, co wskazuje, iż ich funkcjonowanie nie jest uzależnione od zalewów wody 20-letniej. Należy podkreślić, iż eksploatacja zbiornika oznacza normalne funkcjonowanie rzeki Odry przez większość czasu i tylko w przypadku największych wezbrań, część wody będzie magazynowana w polderze w celu redukcji fali powodziowej. Dodatkowo należy też wziąć pod uwagę, że powódzie o katastrofalnych rozmiarach mają destruktywny wpływ nie tylko na warunki życia ludzi, ale także na ekosystemy, doprowadzając do znacznych zniszczeń bezpośrednich (np. straty w lęgach) oraz zagrożenia zanieczyszczeniami pochodzącymi z oczyszczalni ścieków zakładów przemysłowych, czy wysypisk. W tym kontekście należy uznać, iż eksploatacja zbiornika i redukcja fali powodziowej w trakcie katastrofalnych powodzi może mieć także pośredni, pozytywny skutek dla obszarów Natura 2000, zwłaszcza obszaru „Grądy Odrzańskie”, w którym przedmiotem ochrony są gatunki ptaków. Zatem, z uwagi na brak oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 znajdujące się poniżej planowanego polderu, tut. Organ uchylił punkt I.2.1.lit. z i punkt I.2.2. lit. o skarżonej decyzji, dotyczące koszenia łąk na terenach zajętych przez siedlisko 6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie i siedlisko 6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, i w tym zakresie umorzył postępowanie pierwszej instancji.

Wobec powyższego, zarzut nieprawidłowej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 „Stawy Wielokąt i Las Tworkowski” i „Las koło Tworkowa” na etapie postępowania przed Organem I instancji, należy uznać za częściowo słuszny w odniesieniu do powyżej wskazanych obszarów, niemniej jednak nie może być on podstawą do uchylenia zaskarżonej decyzji, ponieważ ustalenia Organu odwoławczego w tym zakresie są generalnie zbieżne z ustaleniami Organu I instancji. Wybrany wariant jest najkorzystniejszy środowiskowo, a zmiany wynikające z przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego na etapie postępowania odwoławczego wiążą się jedynie z korektą warunków zaskarżonej decyzji, ale nie kwestionują sedna rozstrzygnięcia Organu I instancji.

Odpowiadając na postulat Strony dotyczącego nałożenia obowiązku ponownej oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 72 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uznał go za w pełni zasadny i nałożył obowiązek wskazany powyżej w zreformowanym punkcie III skarżonej decyzji. Celem ponownej oceny oddziaływania na środowisko jest uzyskanie pełnego

obrazu oddziaływań w zatwierdzonej uprzednio lokalizacji i precyzyjne zaproponowanie działań eliminujących i łagodzących możliwe negatywne skutki dla środowiska. Na etapie ponownej oceny analizowane są szczegółowe, ostateczne rozwiązania projektowe i techniczne dla planowanego przedsięwzięcia wraz ze związanymi z nimi oddziaływaniami, w odniesieniu do zatwierdzonej decyzją środowiskową lokalizacji. W przypadku przedmiotowego przedsięwzięcia przeprowadzenie ponownej oceny oddziaływania na środowisko jest zatem całkowicie zasadne. Dopiero bowiem szczegółowe rozwiązania techniczne, inżynierskie i logistyczne, pozwolą na doprecyzowanie skali zdiagnozowanych na etapie pierwotnej oceny oddziaływań na obszary Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody, chronione gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska, a także siedliska przyrodnicze objęte ochroną.

Dodatkowo, ponowna ocena oddziaływania na środowisko pozwoli doprecyzować warunki nakładane na etapie oceny oddziaływania na środowisko w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Z uwagi na powyższe, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał, iż działania kompensacyjne nałożone w zaskarżonej decyzji, winny być uszczegółowione na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 6 ust. 2 *ustawy POŚ*, Organ II instancji przedstawia poniższe wyjaśnienia.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości, *zezwolenie na realizację planu lub przedsięwzięcia może zostać udzielone jedynie pod warunkiem, że właściwe władze krajowe uzyskają pewność, iż plan lub przedsięwzięcie nie będą miały negatywnych skutków dla obszaru, którego dotyczą. Ma to miejsce wówczas, dla z naukowego punktu widzenia brak jest racjonalnych wątpliwości, że skutki takie nie wystąpią* (por. wyrok z dnia 7 września 2004 r. w sprawie C-127/02 *Waddenvereniging i Vogelbeschermingsvereniging* oraz wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-239/04 *Castro Verde*). Podstawową zasadą jaką organy administracji kierują się przy ocenie możliwych oddziaływań przedsięwzięć jest tzw. „zasada przezorności” (inaczej: „zasada ostrożności”). Została ona m. in. wskazana w art. 6 ust. 2 *ustawy POŚ* (t. j.: z 2009 r. Dz. U. Nr 25, poz. 150 ze zm.), w którym stwierdza się: *kto podejmuje działalność, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane, jest obowiązany, kierując się przezornością, podjąć wszelkie możliwe środki zapobiegawcze. Zasada ostrożności (ang. precautionary principle) jest podstawową, powszechnie przyjmowaną w Europie, zasadą podejścia do ochrony środowiska. Stanowi ona jedną z podstaw polityki Wspólnoty w dziedzinie ochrony środowiska. Nie jest przy tym tylko ogólną wytyczną, ale wywodzi się z obowiązujących przepisów prawa europejskiego. Sformułowana została w szczególności w art. 174 ust. 2 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (aktualnie: art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), w myśl którego polityka Unii w dziedzinie środowiska stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii i opiera się na zasadzie ostrożności oraz na*

zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. W stosunku do obszarów Natura 2000, zasada ostrożności ujęta została w art. 6 *Dyrektywy Siedliskowej* oraz jego wykładni dokonywanej w wyrokach Trybunału Sprawiedliwości. Zgodnie z zasadą ostrożności, jeśli nie można wiarygodnie uzasadnić, że oddziaływanie jest nieznaczające, to należy przyjąć, że może być ono znaczące.

Jak wykazano powyżej, zasadę przezorności zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 2 *ustawy POŚ* należy rozpatrywać w odniesieniu do działalności, której negatywne oddziaływanie na środowisko nie jest jeszcze w pełni rozpoznane. W przedmiotowym przypadku, oddziaływania mogące wystąpić zarówno na etapie realizacji, eksploatacji i likwidacji polderu Racibórz Dolny zostały zdiagnozowane w ramach oceny oddziaływania na środowisko. Ocena oddziaływania na środowisko jest bowiem podstawowym narzędziem identyfikującym i kwantyfikującym potencjalne oddziaływania danego przedsięwzięcia na środowisko. Należy przy tym wskazać, iż *ustawa o udostępnianiu informacji* daje możliwość dwuetapowej oceny oddziaływania na środowisko, co umożliwia przeprowadzenie pełnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w sytuacji, gdy informacje dotyczące planowanego przedsięwzięcia (zwłaszcza rozwiązań projektowych), dostępne na etapie ustalania uwarunkowań środowiskowych, będą zbyt ogólne i nieprecyzyjne, aby w pełni zidentyfikować możliwe oddziaływania oraz zaproponować ostateczną listę działań zapobiegawczych i łagodzących.

Należy również wskazać, iż art. 6 *Dyrektywy Siedliskowej*, zobowiązuje do uzyskania pełnej wiedzy na temat oddziaływania przedsięwzięcia przed wydaniem zgody na jego realizację. Z punktu widzenia wymogów *Dyrektywy Siedliskowej* ocena oddziaływania może mieć charakter wieloetapowy, a kluczowe jest, aby oddziaływanie zostało rozpoznane i ocenione przed uzyskaniem decyzji zatwierdzającej jego realizację, np. pozwolenia na budowę. Jeżeli na etapie oceny oddziaływania na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest możliwe przeprowadzenie pełnej oceny z uwagi na zbyt wczesny etap inwestycyjny, wówczas kwestie wymagające doprecyzowania i uszczegółowienia powinny być przedmiotem analiz w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko na etapie uzyskiwania decyzji inwestycyjnej, jak w przypadku niniejszej sprawy.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, a także nałożenie obowiązku ponownej oceny oddziaływania na środowisko, zdaniem Organu odwoławczego zarzut dotyczący naruszenia art. 6 ust. 2 *ustawy POŚ* nie może być odnoszony do przedmiotowej sprawy.

Po analizie zarzutów odnoszących się do pozostałych aspektów przeprowadzonego postępowania oraz zaskarżonej decyzji, Organ odwoławczy stwierdza co następuje.

Mając na uwadze zarzut Skarżących dotyczący naruszenia treści art. 7, 77, 80 i 107 § 3 *Kpa*, Organ II instancji wyjaśnia co następuje.

Zdaniem skarżących, doszło do naruszenia wskazanych powyżej przepisów postępowania administracyjnego, poprzez niepełne i wadliwe rozpatrzenie przez Organ I instancji uwag i postulatów Skarżących zawartych w piśmie z dnia 16 lipca 2010 r. W szczególności, uwagi nie zostały rozpatrzone w sposób wskazany w art. 7 *Kpa*, tj. Organ I instancji nie podjął wszelkich kroków niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Dodatkowo, w ocenie Skarżących, Organ I instancji nie uwzględnił wszystkich uwag dotyczących wad raportu o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia, a także nie rozpatrzył większości uwag samodzielnie, ograniczając się jedynie do przywołania argumentów inwestora. W opinii Odwołującego się, Organ ustosunkował się do uwag w sposób niepełny, nieobiektywny, nie poparty dowodami a także z nieuwzględnieniem reguły interpretacyjnej wynikającej z zasady przezorności. Organ I instancji nie wskazał przyczyn, dla których uznał moc dowodową raportu i wyjaśnień złożonych przez jego autorów i Inwestora, a nie moc dowodową uwag i wniosków Odwołującego się, co skutkowało naruszeniem art. 80 i art. 107 § 3 *Kpa*.

Skarżący podnieśli także, że w celu weryfikacji uwag i wniosków zawartych w piśmie Fundacji z dnia 16 lipca 2010 r., Organ nie przeprowadził niezależnych dowodów, uchybiając tym samym obowiązkom wynikającym z art. 77 § 1 *Kpa*.

Dokonując wnikliwej analizy postępowania Organu I instancji, tut. Organ stwierdza, że w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji zostały przywołane uwagi i postulaty, wniesione pismem Fundacji z dnia 16 lipca 2010 r. w trakcie przedmiotowego postępowania. Odnosząc się do powyższych uwag, Organ I instancji przedstawił w pierwszej kolejności informacje uzyskane od Inwestora, wyrażone w piśmie z dnia 10 sierpnia 2010 r. W dalszej części decyzji Organ I instancji przedstawił stanowisko Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu odnoszące się do wybranych zagadnień poruszanych przez Fundację, które dotyczyły obszarów Natura 2000 położonych w granicach województwa dolnośląskiego. Na podstawie wskazanych wyżej informacji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, na stronach 52 – 54 decyzji odniósł się do wybranych uwag Fundacji, a następnie omówił kolejno wskazane przez nią w pkt 9 pisma z dnia 16 lipca 2010 r. postulaty.

Organ I instancji w warunkach realizacji przedsięwzięcia wymienionych w punkcie I.2.2. lit. a oraz w punktach I.2.1. lit. r, s, u, z, I.2.2. lit. o skarżonej decyzji, w całości uwzględnił zaproponowane przez Fundację w piśmie z dnia 16 lipca 2010 r. działania minimalizacyjne i kompensacyjne a także zalecenie zawarcia w decyzji informacji o obowiązku użytkowania przedmiotowego przedsięwzięcia wyłącznie jako suchy zbiornik przeciwpowodziowy. Dwa z zaproponowanych przez Fundację i uwzględnionych przez Organ I instancji działań kompensacyjnych, polegających na wywieszeniu budek dla nietoperzy i koszeniu łąk świeżych i

zmiennowilgotnych, tut. Organ uchylił, z uwagi na brak racji merytorycznych. Jednakże, nie wpływa to na fakt, iż Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, wbrew twierdzeniom Strony, nie zaniechał obowiązków polegających na odpowiedzi na uwagi stron postępowania.

Należy wskazać, że organ administracji publicznej, wbrew opinii Skarżących nie ma obowiązku uwzględniać wszystkich uwag i wniosków wniesionych przez uczestników postępowania. Jednakże, wypełniając obowiązek wynikający z treści art. 80 *Kpa*, winien odnieść się do uwag, wniosków i żądań przedłożonych przez strony postępowania.

Należy przy tym wskazać, że w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, część informacji dotyczących budowy i funkcjonowania planowanego przedsięwzięcia, organ może uzyskać wyłącznie z materiałów dowodowych, wniesionych przez Inwestora – karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu o oddziaływaniu na środowisko. W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w odniesieniu do niektórych uwag Fundacji. m.in. niepewności modelu hydrodynamicznego czy też braku w analizie wariantu ingerującego w reżim wzebrań mniej niż wariant III, pismem z dnia 21 lipca 2010 r. znak: RDOŚ-24-WOOS/66130/25-28/10/as, zwrócił się do Inwestora o przedłożenie wyjaśnień. W uzasadnieniu skarżonej decyzji zaś, Organ przedstawił w całości informacje uzyskane od Inwestora w zakresie poszczególnych uwag i postulatów wniesionych przez Fundację.

Uwagi Fundacji, które winny podlegać samodzielnej analizie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, zostały przez Organ częściowo omówione, m.in. skumulowane i transgraniczne oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia oraz wszystkie wskazane przez Fundację postulaty, dotyczące m.in. zgłoszenia działań kompensujących do Komisji Europejskiej czy też wpływ zmian zalewów wynikających z funkcjonowania zbiornika na Las koło Tworkowa. Nie można zatem zgodzić się z twierdzeniem Strony, że Organ I instancji nie wskazał przyczyn, dla których dowodom Inwestora przyznał rację, odmawiając jej dowodom Fundacji. Organ I instancji nie odmówił wiarygodności uwagom i postulatam Skarżących, ale w sprawie każdej z nich indywidualnie, samodzielnie bądź też bazując na wyjaśnieniach Inwestora i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu, zajął stanowisko.

Ponadto, dokonana przez tut. Organ, szczegółowa analiza dokumentacji przedmiotowej sprawy i prowadzonego postępowania przed Organem I instancji, nie wskazuje na naruszenie zasady przezorności i zasady prawdy obiektywnej, wymienione wśród zarzutów przez Skarżących. Należy przy tym wskazać, że organ rozpatrując materiał dowodowy nie może nie tylko pominąć jakiegokolwiek przeprowadzonego dowodu, ale też nie może uwzględnić dowodu, którego nie ma w aktach sprawy. Ocena jakiegokolwiek dowodu w trybie pozaprocesowym jest bowiem niedopuszczalna. Ponadto, strona postępowania nie jest zwolniona z obowiązku czynnego

udziału w procesie gromadzenia materiału dowodowego. Wobec powyższego, w sytuacji, gdy w ocenie Fundacji Organ nie dysponował określonym materiałem dowodowym, Stronie przysługiwało prawo przedstawienia dowodów na potwierdzenie i uwiarygodnienie swoich tez dotyczących naruszenia wyżej wskazanych zasad.

Uwagi Fundacji, które nie zostały w dostateczny sposób omówione w uzasadnieniu skarżonej decyzji, znalazły odzwierciedlenie w odwołaniu zaskarżonej decyzji z dnia 7 października 2010 r. i jego uzupełnieniu z dnia 12 stycznia 2011 r.

Art. 107 § 3 *Kpa* stanowi, iż uzasadnienie faktyczne decyzji powinno zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Organ winien stronom postępowania wyjaśnić w uzasadnieniu, motywy i przesłanki wzięte pod uwagę przy wydawaniu rozstrzygnięcia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem administracyjnym, motywy decyzji winny być tak wyjaśnione, by strona mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się organ przy wydawaniu rozstrzygnięcia. Słusznie zatem Strona podniosła, iż zaskarżona decyzja narusza art. 107 § 3 *Kpa*. Wadliwość uzasadnienia decyzji nie stanowi jednakże wadliwości, usuwalnej wyłącznie poprzez wyeliminowanie rozstrzygnięcia z obrotu prawnego, a wadliwość naprawialną w toku postępowania odwoławczego. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2008 r. sygn.: III SA/Gd 244/07: „(...) w sytuacji gdy organ rozpoznający odwołanie uzna, że decyzja organu pierwszej instancji jest wadliwa z uwagi na nieodpowiadające wymogom art. 107 *Kpa* uzasadnienie, to obowiązkiem organu odwoławczego jest taki błąd naprawić.”

Należy przy tym zauważyć, że uzasadnienie skarżonej decyzji koresponduje z zawartym w sentencji rozstrzygnięciem. W całości odzwierciedla poszczególne etapy prowadzonego postępowania administracyjnego, w tym postępowania dowodowego, tok rozumowania, dokonany przez Organ I instancji oraz wskazuje ustalone fakty. Tylko bowiem wewnętrzna niespójność decyzji, brak logicznego połączenia pomiędzy osnową i uzasadnieniem decyzji, z uwagi na brak możliwości rzeczywistego poznania treści podjętej przez organ decyzji stanowić może przesłankę jej uchylenia.

Wskazać należy ponownie, że uwagi Fundacji, niedostatecznie omówione w uzasadnieniu skarżonej decyzji, znalazły pełne odzwierciedlenie w skutecznie wniesionym przez Skarżących odwołaniu i jego uzupełnieniu. Zatem, w toku postępowania odwoławczego podlegały one ponownej analizie przez tut. Organ a wynik jej został ujęty, zgodnie z wymaganiami art. 107 § 3 *Kpa*, w uzasadnieniu niniejszej decyzji. Na względzie należy mieć bowiem, że organ odwoławczy rozpatruje sprawę w pełnym zakresie, co do okoliczności faktycznych i prawnych.

Zgodnie z przyjętym orzecznictwem sądów administracyjnych, naruszenia przepisów postępowania administracyjnego winno być analizowane pod kątem ich wpływu na rozstrzygnięcie danej sprawy.

Zatem w ocenie Organu II instancji, z uwagi na umożliwienie Stronie dokonania konkretnych czynności procesowych, naruszenie art. 107 § 3 *Kpa* nie miało wpływu na treść wydanego rozstrzygnięcia i w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy przez Organ II instancji może zapaść wyłącznie decyzja odpowiadająca w swej istocie dotychczasowej.

Odnosząc się do przywołanego art. 37 pkt 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*, którego naruszenie Strona również podnosi, Organ odwoławczy wyjaśnia, że w toku prowadzonego postępowania Organ I instancji przychylił się do wniosku Odwołujących się i dopuścił fundację WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody do uczestnictwa w nim na prawach strony. Zgodnie art. 44 *ustawy o udostępnianiu informacji, organizacje ekologiczne, które powołując się na swoje cele statutowe, zgłaszają chęć uczestniczenia w określonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa, uczestniczą w nim na prawach strony*. W powyższym postępowaniu Fundacja brała udział na prawach strony, których zakres jest znacznie szerszy niż tych przewidzianych dla społeczeństwa. Zgodnie bowiem z art. 10 § 1 *Kpa* organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zgodnie z zasadami określonymi w *Kpa* czynny udział stron dotyczy w szczególności: otrzymania zawiadomienia o wszczęciu postępowania, o decyzjach i innych czynnościach organu, prawa do wglądu w akta sprawy w każdym stadium postępowania, zgłaszania wniosków dowodowych.

Wskazany przez Skarżących art. 37 *ustawy o udostępnianiu informacji* odnosi się zaś do ogólnych obowiązków organu prowadzącego postępowanie w związku z udziałem społeczeństwa, przewidzianym zgodnie z art. 30 tej ustawy. Wobec powyższego, art. 37 *ustawy o udostępnianiu informacji* w ocenie Organu odwoławczego nie może być odnoszony do praw strony, choć nie można wykluczyć sytuacji, że w toku prowadzonego postępowania strona złożyła swoje uwagi w trakcie trwania 21-dniowego terminu składania uwag i wniosków przewidzianego dla społeczeństwa, wyznaczonego przez organ prowadzący postępowanie. W przedmiotowym postępowaniu Organ I instancji wyznaczył 21-dniowy termin składania uwag i wniosków trwający od 9.06.2010 r. do 29.06.2010 r., w którym nikt nie skorzystał z możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym. Fundacja od dnia 14.06.2010 r., w którym zgłosiła chęć udziału w przedmiotowym postępowaniu, zgodnie ze wskazanym wyżej art. 44 *ustawy o udostępnianiu informacji* uczestniczyła w nim na prawach strony. W świetle powyższego, uwagi Fundacji z dnia 16.07.2010 r. Organ I instancji potraktował zgodnie z przysługującymi jej uprawnieniami przewidzianymi w art. 10 § 1 *Kpa* jako wypowiedzenie się strony, co do przedstawionych dowodów. Zatem, w ocenie Organu odwoławczego postępowanie Organu I

instancji w tej materii było prawidłowe. Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, zarzut naruszenia art. 37 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*, zdaniem Organu II instancji nie znajduje uzasadnienia.

Zarzut Strony dotyczący braku analizy w raporcie ewentualnych oddziaływań skumulowanych związanych z planowaną budową nowych wałów przeciwpowodziowych dla miejscowości znajdujących się w sąsiedztwie realizowanego przedsięwzięcia, o których mowa m. in. na stronie 357 raportu, Organ II instancji uznał za zasadny. W odwołaniu Strona wskazuje, że w kilku miejscach raportu wspomina się o budowie nowych wałów przeciwpowodziowych, jednakże raport nie analizuje wpływu tych przedsięwzięć na zasięgi zalewów i ewentualną utratę retencji dolinowej mającą wpływ na efektywność działania zbiornika Racibórz.

W tym miejscu Organ odwoławczy zwraca uwagę, że planowane w sąsiedztwie polderu Racibórz inwestycje polegające na budowie nowych wałów przeciwpowodziowych stanowić będą przedsięwzięcia, które mogą zostać poddane odrębnej ocenie oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę, że oddziaływania o znacznie mniejszej skali towarzyszące realizacji i eksploatacji obwałowań przeciwpowodziowych mogą kumulować się z oddziaływaniami generowanymi z polderu Racibórz, o znacznie większej skali i zasięgu, w ocenie Organu odwoławczego, właściwe byłoby dokonanie oceny tych przedsięwzięć łącznie. Jednakże podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 73 ust. 1 *ustawy o udostępnianiu informacji*, postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzone jest na wniosek Inwestora. Wobec powyższego, to w gestii Inwestora pozostaje wybór jaki zakres przedsięwzięcia we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, ma być poddany ocenie oddziaływania na środowisko. Jedynie w przypadku, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 13 *ustawy o udostępnianiu informacji*, wymagane jest traktowanie tej inwestycji jako jednego przedsięwzięcia i tym samym organ może kwestionować jego zakres. Wniosek dla przedmiotowego przedsięwzięcia dotyczy budowy zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na rzece Odrze w województwie śląskim (polder). Niezależnie od powyższego, ustawodawca w art. 66 ust. 1 pkt 8 *ustawy o udostępnianiu informacji* nałożył obowiązek przeanalizowania m.in. skumulowanych oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko. Powyższe oznacza, że analizie winny zostać poddane oddziaływania wynikające z realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia będącego przedmiotem wniosku oraz innych istniejących i planowanych przedsięwzięć, znajdujących się w rejonie jego oddziaływania. Zatem, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w zreformowanym punkcie III. skarżonej decyzji, stwierdził obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny w tym zakresie.

W odwołaniu Fundacja podnosi zarzut, że brak wiedzy na temat siedlisk oraz populacji roślin i zwierząt nie jest, w świetle zasady przezorności, wystarczającym argumentem do odstąpienia od transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto Strona wskazuje, że

na etapie ponownej oceny możliwe będzie wykonanie analizy oddziaływań transgranicznych ze szczególnością adekwatną do zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia.

Odnosząc się do powyższego, Organ odwoławczy przedstawia poniższe wyjaśnienia.

W rozdziale 5 raportu pod nazwą *Obszar zasięgu oddziaływania polderu Racibórz Dolny* wskazano, że najistotniejszym i posiadającym największy zasięg przestrzenny aspektem oddziaływania polderu Racibórz na środowisko w okresie eksploatacji będzie oddziaływanie na wody powierzchniowe w aspekcie zmian ilościowych. Zasięg ten będzie odpowiadał przewidywanej wysokości spiętrzenia wody w polderze podczas przechodzenia fal powodziowych. W ww. rozdziale autorzy raportu, mając na uwadze czynniki wpływające na sposób formowania się fal powodziowych w oparciu o model hydrodynamiczny, który symuluje mechanizm przejścia tych fal uznali, że wytworzony przez polder Racibórz efekt ich redukcji będzie się utrzymywał na odcinku Odry poniżej polderu, sięgając w dół tej rzeki, aż do Wrocławia. Ewentualne oddziaływanie powyżej polderu może być związane ze zjawiskiem cofki, tj. podwyższeniem zwierciadła wody w korycie Odry powyżej polderu. Obliczenia symulacyjne na modelu hydrodynamicznym pozwoliły stwierdzić, że zasięg cofki polderu Racibórz będzie odczuwalny do kilometra 32+000 - 33+000 rzeki Odry (powyżej mostu Krzyżanowice, na terenie polderu Buków). Z tego powodu określono, że zasięg oddziaływania planowanego przedsięwzięcia będzie obejmować odcinek rzeki Odry w kierunku od Raciborza do Wrocławia, od km 32+000 - 33+000 do km 242+100, gdzie znajduje się wodowskaz Trestno. Powyższy zasięg został przedstawiony na rysunkach mapowych w skali 1:25 000 sporządzonych na podstawie wyników obliczeń dokonanych na modelu hydrodynamicznym, obrazujących zasięg zalewów dla poszczególnych wariantów realizacji przedsięwzięcia, stanowiących załączniki do raportu. Mając na uwadze wskazany wyżej zasięg oddziaływania polderu Racibórz Dolny autorzy raportu uznali, że inwestycja nie będzie powodowała transgranicznych oddziaływań na środowisko. Pogląd ten został podzielony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w zaskarżonej decyzji.

Organ odwoławczy po zapoznaniu się m.in. z zawartą w raporcie charakterystyką hydrologiczną dotyczącą odcinka Odry od granicy z Republiką Czeską do wodowskazu Trestno oraz charakterystyką parametrów fizyczno-geograficznych Odry i jej dopływów, zawartą w rozdziale 6.2.1. *Opracowania Ekofizjograficznego dla Województwa Dolnośląskiego (listopad 2005, Zarząd Województwa Dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu)* uznał, że przedstawiona przez autorów raportu w ww. rozdziale 5 analiza prowadząca do wyznaczenia zasięgu oddziaływania dla planowanego przedsięwzięcia została przeprowadzona prawidłowo. Jak wskazano w raporcie, najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na określenie zasięgu oddziaływania polderu Racibórz na środowisko w okresie eksploatacji jest oddziaływanie na wody powierzchniowe w aspekcie zmian ilościowych. Oddziaływanie to będzie związane

z kierunkiem płynięcia wód rzeki Odry, gdyż wariant III zakłada znacznie rzadszą ingerencję w naturalny reżim hydrologiczny tej rzeki, co oznacza pozostawienie w jej korycie przepływów wód możliwie najbardziej zbliżonych do naturalnych. Przepływy te poniżej wielkości 1210 m³/s będą swobodnie przepuszczane przez polder. W związku z powyższym, przewidywany zasięg przestrzenny oddziaływania zbiornika Racibórz na etapie eksploatacji, pomijając zasięg cofki sięgający powyżej polderu, będzie związany z kierunkiem płynięcia wód tej rzeki, zależnym od jej spadku. Zgodnie z informacjami zawartymi w ww. Opracowaniu Ekofizjograficznym dla Województwa Dolnośląskiego średni spadek tej rzeki wynosi 0,74‰. Spadek ten maleje w kierunku od źródła rzeki do jej ujścia, określając tym samym kierunek płynięcia wód. Mając na uwadze, że wody rzeki Odry płyną w kierunku północnym, nie zaś w kierunku przeciwnym, tj. w stronę Republiki Czeskiej, nie jest możliwe oddziaływanie polderu Racibórz na wody powierzchniowe powyżej zbiornika. Tym samym nie jest możliwe oddziaływanie poza granicę kraju na teren Republiki Czeskiej. W świetle powyższego Organ II instancji uznał, że postulat Strony dotyczący przeprowadzenia na etapie ponownej oceny analizy oddziaływań transgranicznych ze szczegółowością adekwatną do zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, nie zasługuje na uwzględnienie. Mając zaś na uwadze, że ewentualne negatywne oddziaływanie na siedliska przyrodnicze związane z redukcją zalewów bądź też zmianą stosunków wodnych mogą występować w obrębie ww. zasięgu planowanego przedsięwzięcia, który wyklucza możliwe oddziaływanie poza granicę kraju, bez znaczenia pozostaje w ocenie Organu odwoławczego brak wiedzy na temat siedlisk oraz populacji roślin i zwierząt występujących na terenie Republiki Czeskiej.

Należy wskazać, że niniejszą decyzją Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uchylił część warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, nałożonych na inwestora w zaskarżonej decyzji i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy lub umorzył postępowanie Organu I instancji. Wobec powyższego, tut. Organ przedkłada poniższe wyjaśnienia.

W punktach zaskarżonej decyzji: I.2.1. lit. e, f, g, m, n, I.2.2. lit. k oraz I.3. lit. j, Organ I instancji określił warunki dotyczące minimalizacji negatywnych skutków eksploatacji kruszyw w czaszy zbiornika.

Zgodnie z raportem o oddziaływaniu na środowisko, w chwili obecnej w czaszy polderu funkcjonuje 6 podmiotów gospodarczych wykorzystujących 8 złóż kruszyw naturalnych, z czego 2 złoża na dzień dzisiejszy nie są eksploatowane. Eksploatacja tych złóż odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w stosownych pozwoleniach i koncesjach przez podmioty do tego uprawnione, do których nie zalicza się Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Wobec powyższego, niezrozumiałe jest dlaczego Organ I instancji nakłada dodatkowe warunki związane z eksploatacją złóż na podmiot, który nie prowadzi ich eksploatacji. Organ II instancji zwraca uwagę, że z materiału dowodowego nie wynika, by Regionalny Zarząd Gospodarki

Wodnej w Gliwicach miał jakikolwiek wpływ na to, jak ta eksploatacja się odbywa. W związku z tym, koniecznym było uchylenie warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia we wskazanym powyżej zakresie.

W ocenie Organu odwoławczego w rozstrzygnięciu Organu I instancji, wadliwie zostały określone obowiązki w zakresie monitoringu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wynikające z art. 82 ust. 1 pkt 2 lit b *ustawy o udostępnianiu informacji*.

W zaskarżonej decyzji zakres monitoringu określono bardzo szczegółowo, wskazując konkretne siedliska i gatunki, i jednocześnie bardzo szeroko, gdyż objęty ma być nim teren w obrębie polderu oraz cała dolina Odry poniżej planowanego zbiornika. Dodatkowo monitoring ten ma być wykonywany bezterminowo w cyklach 5-letnich. Organ II instancji, w świetle przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko, nie znajduje uzasadnienia dla nałożenia tak obciążającego wnioskodawcę obowiązku na obszarach poza czaszą polderu Racibórz Dolny, tj. na odcinku od przedmiotowego polderu do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego. Wobec wyżej wskazanych niejasności, Organ odwoławczy wezwał Inwestora do złożenia wyjaśnień w zakresie propozycji monitoringu. W odpowiedzi na wezwanie, wskazane zostało, iż zdaniem autorów raportu, w pierwotnej ocenie nałożony został nazbyt rygorystyczny zakres monitoringu w odniesieniu do obszarów poza czaszą przedsięwzięcia. Inwestor zaproponował, by wskazane uprzednio bezterminowe cykle 5 letnie zamienić na trzykrotne cykle 20 letnie.

Należy przy tym wskazać, że projektowany polder wykorzystywany będzie w przeważającym okresie trwania eksploatacji jako zbiornik suchy, w którym nie będzie utrzymywane stałe piętrzenie wody. Tylko w sytuacji wezbrania powodziowego, w którym przepływ na rzece Odrze przekroczy wielkość $1210 \text{ m}^3/\text{s}$, stopniowo nastąpi zapełnienie się polderu wodą. Zatem, przedmiotowe przedsięwzięcie w wariantcie III w stopniu niewielkim będzie miało wpływ na teraźniejszy reżim hydrologiczny rzeki Odry. Tym samym wpływ na chronione siedliska przyrodnicze i gatunki roślin, zwierząt i grzybów na odcinku od zbiornika do wejścia do Wrocławskiego Węzła Wodnego, będzie niewielki. Jak wskazała ocena oddziaływania na środowisko, realizacja przedsięwzięcia zgodnie z założeniami wariantu III nie będzie wiązała się z występowaniem znaczącego negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 znajdujących się poza obrębem czaszy suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny, ale w zasięgu jego oddziaływania oraz nie spowoduje pogorszenia integralności tych obszarów, a także ich powiązań z innymi obszarami. Biorąc powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że przeprowadzenie monitoringu środowiska na odcinku Odry od Raciborza do Wrocławskiego Węzła Wodnego nie znajduje uzasadnienia merytorycznego. W obrębie czaszy, tut. Organ uznał jednak za zasadne prowadzenie monitoringu przyrodniczego względem siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową oraz przedmiotów ochrony obszaru specjalnej ochrony ptaków „Stawy

Wielikąt i Las 'Tworkowski" oraz obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Las koło Tworkowa”.

W związku z powyższym, na mocy niniejszej decyzji uchylony został punkt II.2.2. i w tym zakresie Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska orzekł co do istoty sprawy. Dodatkowo, Organ wskazał w zreformowanym punkcie III skarżonej decyzji, że określenie niezbędnego czasu prowadzenia monitoringu powinno wynikać z ponownej oceny oddziaływania na środowisko. Znajomość szczegółowych rozwiązań technicznych, zastosowanych przy realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia pozwoli na określenie właściwego horyzontu czasowego prowadzonego monitoringu.

W warunkach realizacji przedsięwzięcia, w skarżonej decyzji, Organ I instancji wielokrotnie używał sformułowania „celem minimalizacji (...)” względem działań kompensacyjnych, nie stwierdzając przy tym konieczności przeprowadzania kompensacji przyrodniczej. W punktach I.2.1. i I.2.2. decyzji określono działania minimalizacyjne dotyczące m.in. koszenia łąk w dolinie Odry, odbudowy miejsc rozrodu nietoperzy, a także nasadzeń drzew i krzewów na brzegach zbiorników wodnych i w rejonie eksploatacji kruszyw w zamian za ich usunięcie w wyniku realizacji przedsięwzięcia. Charakter powyższych działań wyraźnie jednak wskazuje, że są to działania kompensacyjne. Działania te zostały określone, jak przyznał Organ I instancji mając na uwadze zasadę przezorności (strona 36 decyzji).

Tymczasem, celem kompensacji przyrodniczej jest przywrócenie równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównanie szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Kompensacja przyrodnicza w rozumieniu art. 3 pkt. 8 i art. 75 ust. 3 *ustawy POŚ* powinna zostać podjęta w przypadku, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa i winna mieć na celu odtworzenie identycznego siedliska, w miejscu jak najbliższym obszarowi, na którym doszło do jego zniszczenia. Ma ona odniesienie do poszczególnych elementów przyrodniczych w przypadku ich zniszczenia i nie można jej utożsamiać z tą, przewidzianą w stosunku do obszarów chronionych w ramach sieci Natura 2000. Ponadto działania kompensacyjne nie mogą być błędnie określane jako działania minimalizacyjne.

Ponadto podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 2 lit a *ustawy o udostępnianiu informacji*, w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wydawanej po przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwy organ w przypadku, gdy z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika potrzeba wykonania kompensacji przyrodniczej - stwierdza konieczność wykonania tej kompensacji. Tym samym, właściwy organ do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest uprawniony do określania działań, które nie wynikają z przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym, Organ odwoławczy uchylił warunki zawarte w punktach: I.2.1. lit. u, v, y i z oraz w punkcie I.2.2. lit. o skarżonej decyzji i w stosunku do warunku z punktu I.2.1 lit. v orzekł co do istoty sprawy, a w stosunku do pozostałych umorzył postępowanie pierwszej instancji.

Dodatkowo, należy wskazać, że warunki dotyczące kompensacji przyrodniczej, nakładane w wyniku oceny oddziaływania na środowisko w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, winny być jak najprecyzyjniej określone.

W ocenie Organu odwoławczego istotną kwestią, która nie została poruszona w zaskarżonej decyzji, pozostaje m.in. wyrównanie szkód przyrodniczych związanych z zaplanowanym wycięciem zadrzewień. Zgodnie z przedstawionym w tabeli nr 34 na str. 300 raportu, zestawieniem drzew przeznaczonych do wycinki w związku z budową obiektów polderu Racibórz konieczna będzie wycinka 9 465 sztuk drzew. Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że drzewa stanowią element środowiska istotny, szczególnie ze względu na chronione gatunki zwierząt, za niezbędne należało uznać przeprowadzenie kompensacji przyrodniczej. Działania prowadzone w jej zakresie powinny być adekwatne do planowanych strat w środowisku i dążyć do odtworzenia składu gatunkowego i ilości zniszczonych siedlisk w dokładnie określonej lokalizacji, możliwie najbliższej terenom ulegającym przekształceniu. W punkcie I.2.1. lit v decyzji Organ I instancji określił działania kompensacyjne, które zostały błędnie określone jako minimalizacyjne, ograniczając się do stwierdzenia: *należy podjąć działania minimalizacyjne w zamian za usuwane drzewa i krzewy na trasie budowanych zapór zbiornika suchego, polegające na nasadzeniu na brzegach zbiorników wodnych w obrębie czaszy polderu, drzew i krzewów w ilości pozwalającej na odtworzenie zadrzewień i zakrzewień o charakterze zbliżonym do naturalnego układu biocenotycznego*. Następnie Organ I instancji wskazał, że do powyższych nasadzeń należy stosować gatunki rodzime, wymieniając ich nazwy. Podkreślenia wymaga, że wśród ww. gatunków nie wskazano dębu szypułkowego, który stanowi drugi gatunek pod względem ilości sztuk przeznaczonych do wycinki. Wobec powyższego, tut. Organ określił kompensację przyrodniczą w tym zakresie, w zreformowanym punkcie II skarżonej decyzji z uwzględnieniem dębu szypułkowego *Quercus rober*.

Ze względu na brak odpowiednich informacji w dokumentacji niemożliwym jest, w ocenie Organu odwoławczego precyzyjne wskazanie w niniejszej decyzji lokalizacji proponowanych nasadzeń, tj. wskazanie w obrębie których zbiorników wodnych na terenie czaszy polderu mają zostać zastosowane nasadzenia określając ich ilość i skład gatunkowy. W związku z powyższym, kwestia ta wymaga uszczegółowienia na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko, co zostało wyrażone w zreformowanym punkcie III skarżonej decyzji.

W ramach działań kompensacyjnych, ponownie błędnie określonych jako działania minimalizacyjne, dotyczących skutków zniszczenia miejsc rozrodu nietoperzy znajdujących się m.in. w Lesie Tworzkowskim, Organ I instancji nałożył warunek dotyczący odbudowy miejsc

rozrodu poprzez rozwieszenie na drzewach budek rozrodczych o budowie dostosowanej do wymagań tych gatunków. Zaznaczono przy tym, że należy je rozwiesić m.in. w Lesie Tworkowskim powyżej wysokości maksymalnych zalewów. Wskazać należy, że kompensacja przyrodnicza nie może się ograniczać jedynie do ustalenia lokalizacji budek. W celu przeprowadzenia właściwych działań naprawczych, niezbędne jest precyzyjne ustalenie ich zakresu tzn. również liczby oraz rodzaju budek wraz z przeznaczeniem dla poszczególnych gatunków zwierząt oraz lokalizacji uwzględniającej również sprecyzowanie wysokości, na której mają być umieszczone. Jednocześnie należy wskazać, iż zgodnie z art. 82 ust. 1 pkt 2 lit. a *ustawy o udostępnieniu informacji* potrzeba wykonania działań kompensacyjnych powinna wynikać z oceny oddziaływania na środowisko. Z ustaleń Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wynika, iż siedliska leśne w Lesie Tworkowskim będące miejscem występowania nietoperzy nie są zagrożone na skutek realizacji przedsięwzięcia, wobec czego nie ma potrzeby nakładania obowiązku wykonania działań kompensacyjnych polegających na wywieszeniu budek dla nietoperzy. W związku z powyższym, uchylony został punkt I.2.1. lit. u w zaskarżonej decyzji i w tym zakresie tut. Organ umorzył postępowanie pierwszej instancji.

W ocenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, ustalenia Organu I instancji w zakresie zniszczeń siedliska 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, w potoku Plinc, na południowy zachód od Brzezia są prawidłowe. Wobec powyższego, działanie kompensacyjne względem wyżej wskazanych zniszczeń – budowa stawu, zostały zawarte w zreformowanym punkcie II skarżonej decyzji, a doprecyzowanie jego lokalizacji i warunków technicznych, które winny być spełnione, by staw mógł pełnić swoje funkcje, zostały określone w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, w zreformowanym punkcie III skarżonej decyzji. Należy mieć bowiem na względzie, że tylko dokładna lokalizacja i szczegółowo określone warunki techniczne dotyczące budowy wskazanego stawu, możliwe do ustalenia na etapie przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko, zapewnią jego pełne wykorzystywanie i osiągnięcie celu kompensacyjnego.

W toku postępowania odwoławczego, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie znalazł innych, poza wyżej omówionymi, istotnych braków i nieprawidłowości, którymi dotknięta mogłaby być skarżona decyzja i postępowanie poprzedzające jej wydanie.

Mając na uwadze, że kompetencje orzecznicze organu odwoławczego nie sprowadzają się tylko do kontroli zasadności zarzutów podniesionych w stosunku do decyzji Organu I instancji lecz do całościowej analizy akt sprawy oraz kontroli merytorycznej rozstrzygnięcia Organu I instancji, Organ rozstrzygający w II instancji stwierdził, że zaskarżona decyzja wymagała reformacji w zakresie nałożonych warunków realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia. Zaskarżona decyzja obarczona była także wadliwością w zakresie naruszenia art. 107 § 3 *Kpa*, ale wadliwość ta została usunięta niniejszą decyzją.

Wskazane powyżej wady, którymi obarczona jest zaskarżona decyzja, uzasadniają uchylenie decyzji w części i w tym zakresie orzeknięcie co do istoty sprawy, a w pozostałym utrzymanie w mocy, zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 *Kpa*.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Na decyzję służy stronie skarga wnoszona na piśmie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji.

Z upoważnienia
Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
Z-ca Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska
Piotr Otawski
Piotr Otawski

Otrzymują:

1. Rafał Łagosz – pełnomocnik Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, ul. Sienkiewicza 2, 44 - 100 Gliwice,
2. Karolina Miler – pełnomocnik WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody, ul. Podwale 75, 50 - 449 Wrocław,
3. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, ul. Powstańców 41 a, 40 - 024 Katowice,
4. Strony postępowania, zawiadomione zgodnie z art. 49 *Kpa*.

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Plac Powstańców Warszawy 1, 50 - 951 Warszawa,
2. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, ul. 1-go Maja 6, 45 - 068 Opole,
3. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach, ul. Sienkiewicza 2, 44 - 100 Gliwice,
4. WWF Polska Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody, ul. Podwale 75, 50 - 449 Wrocław.